Ч. 83 (14.626). Львів, пятниця 16. квітня 1937 Opłata pocztowa uiszczana gotówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 "
Піврічно . . . . . 30.00 "
Річно . . . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Протисовітська політика Туреччини.

„Ізвестія" стверджують, що турецько-совітські взаємини псуються. Туреччина шукає нових шляхів для своєї закордонної політики — і ті шляхи на думку „Ізвестій" годі назвати мирною політикою.

Фашистівські політики відбувають якісь таємничі поїздки до Туреччини; йдуть якісь наради, Туреччина заключує якісь договори. Турецька преса йде на руку фашистам і висловлює симпатію до фашистівських держав, зокрема до Німеччини.

Військова змова проти обох еспанських урядів?

СЕНЗАЦІЙНИЙ ПЛЯН ЗАМИРЕННЯ ЕСПАНІЇ.

„Дейлі Телеграф" подає сензаційну вістку, немовби в Еспанії приготовлювали державний переворот з метою:

усунути оба теперішні уряди, національний та червоний і привернути мир під невтральною військовою диктатурою. Провід того руху та нового уряду обняв би голова ради оборони Мадриду ґен. Міяха.

Той плян приготовляє буцімто гурт невтральних еспанських політиків при підтримці деяких закордонних чинників. Йде поважна підготова, по обох боках сондують опінію військових кол.

Переворот мав би виглядати так, що вищі військові команданти відмовляться дальше вести війну і змусять політиків до переговорів.

Плян передбачує: 1) резиґнацію Лярґа Каваллера і ґен. Франка; 2) зорганізування аполітичного уряду, що привернув би лад і 3) усунення з Еспанії всіх чужинецьких частин, добровольців та дорадників.

Британський уряд не хоче зачіпати повстанців.

ПЕРЕМОГА ІДЕНА НАД ЛІВОЮ ОПОЗИЦІЄЮ.

Вчора відбулася в британській палаті громад **дискусія над внеском опозиції, висловити урядові недовіря.** Мін. Іден ствердив у промові, що британський консуль у Більбао повідомив його телеграфічно, що від кільканацятьох днів **національні війська день у день бомбардують Більбао;** всі шляхи і мости в місцевостях довкола Більбао знищені. Обовязком уряду було повідомити про те британські кораблі.

На запит ліберала Сінклера Іден висловив надію, що

британські кораблі послухають осторогі і не зближуватимуться до тих околиць. Якщо би не зважаючи на те, національна фльота затакувала якесь британське торговельне судно, британські военні кораблі прийдуть на поміч. Зате в теперішніх умовинах уряд не може ґарантувати британським кораблям безпеки на еспанських територіяльних водах,

себто ближче як 3 морські милі від берега. Було б нерозважно робити тепер кроки, що могли би знищити договір неінтервенції.

Замітами трусливости зверненими до уряду Іден не переймається. На його думку трусливістю було би шукати дешевого успіху та оплесків, виставляючи мир на непотрібний риск.

Іден не хоче робити нічого, що могло би служити як претекст до зірвання договору неінтервенції.

У голосуванні лише 130 послів висловилося за недовірям для уряду, 345 проти.

На заміт провідника опозиції, лейбуриста Етлі, що становище уряду толерувати підмінування входу до пристані Більбао — це пощочина для Англії, міністр Саймон відповів, що Англія приступила до комітету неінтервенції, тому не може мішатися у внутрішньо-еспанські справи. Ціла смуга від Сантандеру до Більбао обложена мінами;

англійська военна фльота дуже легко могла би усунути міни та промостити вільний шлях для британської торговельної фльоти, однак тоді нарушила би вона невтральність.

Червоні побережа замкнені мінами.

Еспанська національна влада остерегла, що заложить більше мін здовж побереж Середземного Моря і Біскайського Заливу.

Британське міністерство маринарки з огляду на те подало в комунікаті, що національна фльота скріпить смугу мін на Середземному Морі між рогами Сакрітіф і Фако, в Біскайському Заливі — між рогами Відіод і Мачічако Смуги безпеки, що давали дотепер доступ до Валенсії та Барсельони, скасовано.

АНГЛІЯ ПРОТЕСТУЄ.

Як подає париський „Ле Тан", британський амбасадор в Андеї дістав з Льондону приказ заявити національній владі, що окружуючи мінами вхід до пристані в Більбао, вони нарушують міжнародне право, тому слід негайно забрати міни.

„Другий Альказар" ще борониться.

Авас пригадує, що від вибуху національного повстання в Еспанії, кількасот вояків цивільної ґвардії та фалянґістів перебуває в церкві Божої Матери в деля Кабеза Люґарнуево (у провінції Хаен). Ця місцевість віддалена 30 км. на північ від Андухару, далеко поза фронтом червоних військ.

Та церква — це твердиня не до здобуття, але оборона Люґарнуево дуже важка. Маленька горстка повстанців мусіла минулої середи покинути палату, що є найбільшим будинком на терені, яким вони володіють. Та вони бороняться завзято дальше.

Хорони нас Боже від приятелів...

НОВА „УКРАЇНОФІЛЬСЬКА" АФЕРА У ВАРШАВІ.

Львів, 15. квітня 1937.

Про зріст зацікавлення українською проблемою у польській публіцистиці писали ми нераз і широке українське громадянство знає імена цілого ряду польських публіцистів, які в той чи інший спосіб (не конче позитивний) до цієї проблеми підходять. Одні з них уважають її просто одною з найактуальніших та найповажніших політичних тем, яких не можна промовчувати у публіцистичній праці (ціла група „Бунту Młodych", чи пак „Політики" ред. Ю. Гедройця), інші звязують з українською проблемою засадничі напрямні польської державної політики та систематично й послідовно пропаґують їх (ґрупа ред. В. Бончковського з його органами „Бюлетин П.-У.", „Мисль Польска", „Всхуд"). Тому, що трактування української проблеми у такій площині має яскраве протиросійське вістря, всі ті польські кола, які розумово чи чуттєво з російщиною ще не пірвали, — палко проти таких польських політичних тенденцій виступають: це торкається всієї старої ендецької публіцистичної школи (Р. Дмовський, Ст. Гломбінський, Ст Грабський), молодих правовірних ендеків (Роєк і тов.), т. зв. санаційних ендеків групи „Дзенніка Польского", врешті ОНР-івців типу Ґертиха. Всі вони (може з виїмком розхрістаного й хаотичного Ґертиха) мають якісь **політичні концепції**, все вони — розумно, чи нерозумно, слушно чи не слушно — **політично** насвітлюють українську проблему: бо навіть п. Роєк у своїх цілком україножерних дописах до „Варш. Дзенніка Народового", з накликуванням попросту поліції на українців за **всяку** їхню діяльність, яка витворює у **того** типу поляків манію переслідування, навіть такий п. Роєк є тільки наслідником **політичної** тези Валуєва і Лешка Борковського.

Зовсім окрему категорію творять польські публіцисти, які зацікавились українством неначе „модним товаром". Не знаючи українства ані з книжок, ані автопсії, нахапавшись ріжних думок з другої і третьої руки, не маючи ніякої політичної концепції, в рямцях якої зміщалась би українська проблема, люди ті „роблять" „в квестії рускей", не тільки не причинюючись до кристалізації світоглядів, але поглиблюючи хаос, що панує у польському громадянстві щодо знання і розуміння української проблеми в цілости та зокрема актуальних польсько-українських спорів. Та категорія польських публіцистів найгірша: гірше від Грабських і Роєків і Ґертихів, бо це група безідейних хаотиків, тим неприємніших, що не тільки невідомо, чого вони хотять від українців та супроти українців, але й пощо вони взагалі взялися за той „інтерес".

До тієї групи належить саме п. Ян Бобжинський. В квітні 1930. року вийшло І. число його — спершу квартальника, потім місячника — „На-

ша Пшишлосьць". У тому першому числі пом'єстив він за своїм підписом статтю п. н. „Проблєм України", в якій поруч із декларацією, що дальше зберігання істнуючого стану польсько-українських відносин нестерпне і шкідливе і що розвязка їх лежить у площині „Великої України", — було стільки нісенітниць і стільки крайньо зневажливих зворотів під адресою українців, що український читач не знав, чи має перед собою науковця і публіциста, чи просто провокатора. Отже читали [illegible] там м. і. про „психіку українського народу, виховану на гайдамацьких традиціях", про „штучно німцями творені ріжні українські „уряди" чи „ради", про кругову відповідальність українського народу за кожний акт саботажу та що „рішення і вибір дороги залежить виключно від українців". До української державної самостійности, як національної ідеї та політичної концепції, п. Ян Бобжинський підходив відразу, як до „очевидного абсурду і фікції", а України взагалі не представляє собі інакше, як тільки у постаті частини наддніпрянських земель, злучених з Польщею „якоюсь унією чи федерацією".

Після того сторінки „Нашей Пшишлосьці" стали тереном цілком диких герців: поруч із зовсім пристойними статтями (нпр. Лося, Погоновського) бували статті наскрізь анальфабетичні й такі образливі, що не підходили під дискусію. Сам п. Бобжинський почав нпр. лаятись на ввесь український козацький і гетьман. період, зокрема Богдана Хмельницького, так, неначеб „козацькі бунти" й уся Хмельниччина виринули як „deus ex machina", зроджені виключно з чуттєвих засновків, теж завислих у порожні. Поважної історичної анализи — ні сліду. Все українство зводилось у п. Бобжинського взагалі до „квестії козацкей" та „січового інциденту". Поволі почав в „Нашей Пшишлосьці" щезати й сам термін „український", відступаючи місце „рускому". І поволі з цілого п. Яна Бобжинського залишилася лише чисто звукова асоціяція думки, яка пригадувала колишнє істнування Михайла Бобжинського, справжнього історика, справжнього політика. Обох їх нібн має лучити консерватизм. Але чейже польські консерватисти типу Борковського, Лося, братів Бохенських, братів Прушинських — нічого не можуть мати спільного з подібними „теоріями" п. Яна Бобжинського! І він став для нас невідомою величиною, — малим сином батька.

Аж ось зачуваємо, що п. Ян Бобжинський починає себе знову „активізувати", і то акуратно на українському відтинку. Заснував у Варшаві гурток під шумною назвою „Конфедерації Молодих" з емблємою „троїстого гербу" з орлом, архангелом Михаїлом і литовською Погонею. Та організація має „освідомлювати" своїх членів про „квестію руску" на плятформі ягайлонської унії (без Литви й України?!), а стрижнем тієї організації мають бути — поруч з п. Яном Бобжинським — — українські студенти у Варшаві! Це виглядалоб на зовсім неймовірну поголоску чи просто на кепський жарт, колиб не факт, що п. Бобжинський дійсно уладжує якісь вечірки чи підвечірки з винцем і танцями, куди з наївности чи жалюгідного примітивізму заходять і деякі українські молодці.

Не маємо нічого проти того, коли находяться такі наївні польські кола, які фінансують подібні імпрези. Знаємо безліч прикладів, коли фіри гроша йшли в болото, — жаль, бо жаль, що гріш змарнувався, але нічого не вспілі порадити. Зате маємо обовязок перестерегти українську молодь та всіх українських громадян, щоб не давались надути кепською варшавською відміною краківської „Згоди". Ніщо на світі не нове. І п. Ян Бобжинський мав попередників. І зробить на „русинах" таку саму політичну карієру, як зробили її ті попередники. І з однаковою користю для польського народу.

—o—

Анґлійський сезон у Парижі.

(ВІД ВЛАСНОГО КОРЕСПОНДЕНТА.)

Париж, 12. березня 1937.

Столиця Франції стає кожного року в місяцях березні, квітні і травні англійським містом. Англійські туристи займають вулиці Парижа, передовсім Елізейські Поля, Великі Бульвари, Монмартр, Монпарнас і Латинський Квартал.

Англійський сезон. On speak english! У паризьких готелях важко знайти тепер вільну кімнату, а перед банковими віконцями із написом „Change" — „Виміна грошей" стоять довгі хвости синів і доньок Альбіону.

По місті їздять цілий день і цілу ніч великі прогулькові автокари з англьо-саксонськими гістьми.

Духовий протекторат — якщо вільно так сказати — над цим мировим англійським наїздом на Францію обняв цього року французький письменник Андре Моруа.

Один з найелегантніших париських театрів, Театр Мадлен, поставив у його перерібці англійську песу Гавсмана п. з. „Королева Вікторія", а на книжковому ринку появилася, як ми вже згадували, „Історія Англії" пера Моруа.

Андре Моруа є одним з головних піонірів інтелектуального і політичного зближення між Францією й Англією. Він є життеписцем Шелея, Байрона, Діраелі, Едварда VII., автором книжки: „Що має знати молодий француз, який їде до Англії?", під його редакцією появляються французькі переклади з найновішої англійської літератури. У Парижі жартують, що як хтонебудь хоче побачити Моруа, а його нема вдома, то напевне знайде його в Льондоні.

На сторожі англьо-французьких взаємин стоїть цілий легіон людей з політичного, військового, наукового, літературного і мистецького світу по обох боках Ля Маншу.

Кілька місяців тому, безпосередньо перед своєю смертю, великий англійський державний муж Остен Чемберлен приїхав з поклоном до колишнього свого професора з політичної париської школи, Андре Сіґфріда, наче хотів попрощатися зі своїми французькими приятелями. Андре Сіґфрід є автором багатьох політично-економічних творів про Англію та її імперію, як теж автором студії, що саме появилася, про Канаду, де знаходимо і деякі цікаві замітки про українську канадійську еміграцію.

Треба більше займатися своїми приятелями, ніж своїми ворогами — каже політична максима. Англія і Франція призначують до тієї діяльности найкращих своїх представників, бо політика є високим суспільним мистецтвом — vis magna.

•

Ми в театрі. Три стукнення за сценою і занавіса розсувається.

Розкішна пані Ґабі Морлє в ролі молоденької 18-літньої княжни, яка довідується, збуджена зі сну, що вступила на престіл Великої Британії. Читачки і читачі „Діла" бачили паню Ґабі Морлє і чули її голос у багатьох французьких фільмах. Читачки скажуть, що термін „розкішна" грубо переборщений, читачі мені притакнуть, бо якось так водиться, що жінки, які подобаються мужчинам, ніколи не подобаються жінкам.

На сцені пересуваються щораз то нові картини з життя великої королеви Англії та її вінчання з німецьким князем Альбертом, її політично-домашній двобій (князь-муж бажає бути не тільки головою дому, але і провідником у державних справах), вибачливість королеви, як її муж залицяється до інших жінок, смерть князя (мімічні сцени без слів: королева цілує вбрання, що його носив її муж), вкінці королева-старушка (характеризація обличчя артистки є мистецьким архитвором) святкує 60-ліття свого панування. Біля неї стоїть її син, славний Едвард VII. та її внук, Вільгельм II., цісар Німеччини, який опісля своїми бундючними промовами і визовами зразив до Німеччини цілу англійську династію і цілий англійський нарід.

•

Значіння Англії у світі перетворилося — пише Андре Моруа*) — між XV-им і XVII-им століттям. В уяві народів старовини і середньовіччя ці англійські острови, заслонені вічною мрякою, лежали на кінці світу. Вся політична і торговельна діяльність відбувалася на Середземному Морі. Щойно потім, як турки здобули Царгород і Колюмб відкрив Америку, головно завдяки пуританам, які втікаючи з батьківщини перед релігійною нетерпимістю, поселювалися на новому континенті — морські торговельні шляхи перенеслися із Середземного Моря на Атлантійський Океан. Від тоді Англія стала найдальше висуненою морською базою Европи, а це був і початок її світлої політичної карієри.

У XVIII-ому і XIX-ому столітті відокремленість від континенту дозволила Англії здобуть імперію, бо Англія могла присвятити всі свої фінансові сили розбудові фльоти. Острівне географічне положення пояснює частинно імперіяльну історію цієї нації. Поява літаків є найважнішим і найнебезпечнішим моментом в історії Англії.

Моруа у блискучому й цікавому оповіданні переходить всі доби англійської історії, від французько-нормандського князя Вільгельма Завойовника до Едварда VIII., який приневолений був залишити престіл.

„У день своєї абдикації, коли його брат вступив по нім на престіл під іменем Юрія VI, він звернувся до своїх бувших підданих з маніфестом, у якому пояснював свій акт і стверджував у зворушливих словах свою льояльність супроти нового суверена.

God save the King although. I be not he — нехай Бог спасе короля і тому я ним не буду — написав колись Шекспір у свому „Ричарді II-ім" — закінчує французький літописець історії Англії свою працю.

Юрій Студинський.

*) André Maurois: Histoire d' Angleterre (в вид Fayard).

З життя буковинських українців.

НАСЛІДКИ „ДЕМОНСТРАЦІЙНОГО" СВИСТУ.

Ми вже згадували про випадок на недавнім Шевченківськім святі в Чернівцях. Той зворушливий молодик, який свиснув, щоб запротестувати проти відспівання державного гимну (ніхто дотепер з арештованих до цього не признався!), напевно не передбачував наслідків такого виступу.

Кажуть, що цей виступ мав бути солідарний. Мало свистати кількох молодих людей — але на „чин" рішився тільки один. І то не з „проводу", який з певністю вийде на волю, але один сірий рядовик. Невдатність таких демонстрацій не впливає додатньо на нашу суспільність — а для сусідів є це довго вичікувана причина й нагода до дальших протиукраїнських „акцій".

Коли ми перед чужими „не сміємо стидатися наших невдач" та „змагати до гіршого, бо тільки так прийде до зміни" — то треба бути принайменше послідовним та не відкликувати, відрекатися хочби невдачного одного свисту! Був це один із чергових доказів моральної цінности монополізаторів, що використовують національні почування.

На Буковині є, правда, тільки такі численні реформатори. Їх доволі, щоб розкладати цілість поодиноких наших провідних установ. І не дивно, що ті установи („Український Театр", Вид. „Час", „Козацтво", „Чорноморе" Спорт. Т-во „Довбуш", „Народній Дім", „Буковинський Кобзар", „Мужеський Хор" і т. д.) повикидали, або їм унеможливили працю, хосенну хіба для сусідів.

І цим разом один, може й необдуманий жест, один анонімний свист (всі його відпекуються) викликав наслідки, які відемно поділали на наше і так ледви животіюче національне життя.

Сходини по товариствах заборонені. Всі засідання припинені. Навіть проби хору не сміють відбуватися. До „Нар. Дому" не вільно входити громадою — вхід дозволений тільки до вечора. Відкликано теж дозволені вже амат. вистави та концерти (одинока нагода для обєднання ширших кол нашого громадянства, бо часописів усі не читають та не всі до УНП належать). Намічені свята Ольги Кобилянської та Миколи Лисенка мабуть вже не відбудуться.

Румунські націоналістичні щоденники, які дотепер вели завзяту боротьбу проти „рутенізації" Буковини, підсилили свою „оборонну акцію" та вислали ні Буковину, мов до Абісинії — своїх специяльних репортажистів. Усі вони вміло викликують протиукраїнські настрої та заохочують владу до нових репресій. А принайменше оправдують продовження стану облоги та загострення цензури на дальших 6 місяців!

ЗБОРИ МУЖІВ ДОВІРЯ УНП.

УНП. відбула 4. IV. у Заставні збори мужів довіря. На зборах говорив посол д-р В Залозецький, предсідник партії та ред. Сербинюк, секретар партії. В промовах підкреслено, що партія веде законну політику та бореться за привернення українцям загарбаних прав. Ця боротьба невимовно тяжка, бо ведуть її нерівні сили і тому свідомі буковинські українці повинні піддержати діяльність нашої одинокої політичної організації.

Тільки обєднаними силами можна поборювати постійно зростаючу агітацію кузистів та комуністів. Але теперішні обставини унеможливлюють партії скликувати дальші збори на провінції і тому провід УНП звертається до своїх членів із зазивом творити по селах місцеві партійні комітети для ведення передвиборчої пропаганди.

На місце „Народньої Сили", партійного органу, що його ще перед роком заборонила влада, підтримуватимуть акцію УНП щоденник „Час" та тижневик „Рада".

СТРАЙК ГУЦУЛІВ.

Осередки промислу деревляних виробів находяться на Буковині саме у сторонах, що їх заселюють українці, здебільша гуцули. Через большевицький демпінг та безпощадну експльоатацію буковинських лісів упали ціни деревляних виробів. Ця обставина заохотила промисловців та купців знизити винагороду „дешевих робітників". А цими „дешевими" є саме всіма використовувані гуцули. Їх тяжка робота обезцінилася всюди — у тартаках та на сплавах.

Сплаварі гуцули створили свій окремий синдикат з осідком у Вижниці, щоб домагатися поліпшення платні. Зрозуміла річ, що їх оправдані домагання відкинули жидівські промисловці. На це відповіли гуцули загальним страйком (у всій долині Черемошу). Домагання сплаварів обмежились тільки до суми 18 леїв (коло 75 сотиків) за 1 куб. м. дерева, що його мають везти сплавом вздовж ріки Черемош.

Тому, що вже пора на сплави, а дотепер не прийшло до порозуміння між обома сторонами, що вже спричинило значні втрати для промислу, черновецький інспекторат праці вислав свого представника, щоб погодити обидві сторони.

З ДІЯЛЬНОСТИ ВИЖНИЦЬКОЇ ГІМНАЗІЇ.

Вижницька ґімназія, що колись виховала цілі ґенерації свідомих українців із Буковини та навіть із Галичини, стала тепер твердинею для румунізації. Як відомо, колишній вижницький повіт належить тепер до сторожинецького „жудецу" (адміністративна округа, менша від воєвідства, але більша від повіту), він заселений поверх 95 відс. українцями і звідси випливає „особливе завдання" вижницької ґімназії: змінити „цей неможливий стан". Цю середню школу зрумунізували ще перед 10 роками, а недавно охрестили її імям якогось молдавського воєводи (Петру Мушат).

Щоби зменшити сваволю „рутенських ірредентистів" рішили прибувші професори цієї школи робити що-неділі поїздки з освідомляючими викладами для „зрутенізованих румунів". Як зачуваємо, то разом із середньошкільними референтами підуть ще й товмачі, бо „гуцульське населення ще відстале у просвіті — не знає державної мови".

Чи таке „патріотичне діло" вдасться, не можна передбачити. Але ми вже чули нераз про такі експедиції, які заповідано все із захопленням — а висліди їх були просто ніякі. Це признавала потім сама рум. преса.

Тому, що не все помагають такі заходи в краю треба їх закрити назовні. Довідуємося, що вижницька ґімназія (в дійсності тепер середня промислова школа) рішила приготовити відповідний матеріял для вистави у Парижі. В тій ціли вже зібрано велику скількість гуцульських домашніх виробів, що їх виставлятимуть у румунськім павільоні „Народне мистецтво"...

Іронія долі хоче, що саме недавно минуло 25-ліття заснуваня вижницької, колись української ґімназії. Бувші учні цієї школи задумали відсвяткувати це 25-ліття виданням відповідного альманаха. Але наш буковинський загал, що часто й радо жертвував на ріжні українські цілі за кордоном, не виконав цього завдання, хоч тут іде про пригадку, конечну не тільки нам, але й сусідам.

Зібрана сума за мала, щоб можна було видати альманах, і тому рішено назначити цю суму як ювилейну нагороду за написання оповідання, повісти або драматичного твору з визвольної боротьби наших стрільців з буковинського „Гуцульського Куреня". Конкурсовий комітет, що складається з бувших учнів української ґімназії у Вижниці, звернувся з новим закликом до нашого громадянства піддержати це діло.

и.

Центр У. Н. Р. за кордоном

У РОКОВИНИ РЕВОЛЮЦІЇ.

*Еміграційний державний центр У. Н. Р. видав за підписами пп. **Андрія Лівицького**, як заст. Голови Директорії, **Вячеслава Прокоповича**, як премієра еміграц. уряду, та **Ґен. Шт. ґен. Володимира Сальського**, як військового міністра, — відозву, яку подаємо повністю, як документ. — **Ред.***

Минуло двацять років від того дня, в якій повстала в Києві **Українська Центральна Рада** — перший революційний парлямент вільної, відродженої України. Українській Центральній Раді припало високе завдання воскресити в Українській Народній Республиці ту давню і славну Українську Державу, що зброєю хоробрих дружин і козацьких полків боронила колись честь, добро і волю Українського Народу. Ніхто інший, як саме Українська Центральна Рада перша відновила перервану від часів Мазепи і Орлика збройну боротьбу України з її північним ворогом Москвою, який навалився на Українську Землю, знищив її державність, рабує її багацтва, підступною брехнею і жорстоким насильством сковує і кріпачить вільний Український Нарід. Українська Центральна Рада відновила збройну боротьбу, яку згодом продовжував Головний Отаман Симон Петлюра, а ми маємо закінчити світлою перемогою.

Українська Центральна Рада повстала з обєднання найвірніших синів Українського Народу, що своєї віри в Україну і праці для неї не зреклися за тяжкої доби царського режіму і донесли цю віру до днів революції. Свідомі українські патріоти були згуртовані в національних організаціях і до складу Української Центральної Ради ввійшли вибранці цих організацій — такий був початок Української Центральної Ради.

Це обєднання найвірніших почало будити і гуртувати навколо себе приспані народні сили. З малої іскри національної свідомости Українська Центральна Рада розпалила великий вогонь всенародного руху. Воля Українського Народу — бути в своїй землі самому, без чужої опіки, повновласним господарем — поступово дозрівала, зосереджувалася і знаходила вислів в Українській Центральній Раді.

Скріплювана збудженими національними силами Українська Центральна Рада від домагань автономії перейшла до проголошення Української Народньої Республики, а IV. Універсалом скасувала назавжди те, що стільки нещастя і зневаги принесло Україні — її політичний звязок з Московщиною.

Від того часу Україна для нас є і завжди буде Українською Народньою Республикою, самостійною ні від кого незалежною.

Від часу проголошення Українською Центральною Радою IV. Універсалу, українці знають, за що борються, чого хочуть, і знає про це світ. За здійснення ідеалів, проголошених Українською Центральною Радою, проливали свою кров вояки Армії УНР під проводом Головного Отамана Симона Петлюри; за незалежну Україну пролив свою мученицьку кров сам вождь; за здійснення недовершеного бореться далі військова і цивільна еміграція під проводом свого уряду. На здійснення національно державних ідеалів жде скутий і ограбований Український Нарід!

Саме тепер, коли наближається новий всесвітній зудар, в якому не встоїться московсько-большевицька імперія, як не встоялась у світовій війні імперія царська, коли большевицькі вотажки у смертельнім страху за свою владу самі себе винищують, коли вже недалекий час розплати за кров нашої молоді під Крутами, за кров героїв, розстріляних під Базаром, за муки Соловецьких засланців, за смерть міліонів, за-

ЛЕВ ЯСІНЧУК. 3

Американська Україна

У СВІТЛІ „ПРОПАМЯТНОЇ КНИГИ".

Українською ідеєю пробувала „Свобода" лікувати прикарпатських українців з їхньої недуги перекиньчицтва — все одно: до москалів чи до мадярів. Вона добачувала ціле лихе „в безхарактерности закарпатської інтеліґенції, головно закарпатського духовенства", що в Америці — „між собою не говорило інакше, як по мадярськи і ненавиділо все, що українське, приймаючи навіть московщину, щоб тільки не своє рідне" (стор. 73). Не зайвим буде згадати, як то „Свобода" заходилася, щоб привернути всеціло до української нації українців з Прикарпаття. З тою метою виходила „Свобода" якийсь час (від 1909—1912 р.) ще й окремо латинкою, по словацьки. Своєю вірою і впертою послідовністю вона вливала віру в усіх тих, що не відцуралися свого народу, що „американська Україна може відіграти історичну ролю", коли всі українці обєднаються. Вона промовляла прикарпатським українцям до їх чести такими фактами, що вже чейже 1830 р. закарпатський українець, Михайло Лучкай, видав у Пешті граматику живої народньої закарпатської мови, а в 1831 р. видав проповіди, написані українською мовою і то коштом еспанського князя Люкки.

І ця мала Буковина, що то найшлася в Австрії малощо пізніше від Галичини, мала у „Свободі" свого морального опікуна. Твори Юрія Федьковича завжди нагадували буковинським іміґрантам їх прегарну сторону. Тому то й до редакторів „Свободи" прилітали „як ластівочки" від Данила Млаки.

„... з Буковини,
Де Черемош, Прут шумить,
З сердець поклони щирі". (Ст. 71).

А вже Галичину трактувала „Свобода" як ту частину української землі, що покликана відіграти в історії нації провідну рою. Тому думки про перевиховання галицьких іміґрантів у бадьорому дусі, у свідомости мети, сили й засобів — лягли в основу ідей „Свободи". Отже 1894 р. писала „Свобода", що „нам треба оглядатися тільки на власні сили і навіть поради не питати в тих українців, що може в серці є щирими українцями, але в практиці є рабами, або є так стиснені [illegible] політикою, що не можуть самостійно діяти". Часопис поборював нашу покірливість і віру в цісарську ласку: „от собача вірність чужим не дає нам викресати кращу долю, бо ми все тільки „прийдіте поклонімся" співаємо і співаючи по дурному свою долю проклинаємо". (Стор. 79).

„Свобода" живо цікавилась долею народу, нотувала й коментувала голосні й небувалі в цьому часі убивства в часі виборів чи страйків в Ляцькому, Горуцьку, Черніеві, Янківцях, обговорює вбивство намісника графа Потоцького та каже: „Українські посли негайно внесли у Відні інтерпеляцію. Міністри вислухають, жандарми дістануть нагороду і все буде добре. І так буде доти, доки нарід не візьме керми сам у свої руки і з Габсбургами не зробить того, що зробив у своїм часі француський нарід з Бурбонами" (стор. 86).

Щоб облекшити долю народу в Галичині, накликає іміґрантів купувати в Галичині поле, орґанізує „допомоговий фонд" і згодом починає підсилювати фонд „Рідної Школи", на курси вищої освіти для Т-ва „Просвіта", на бурсу в Горлицях, Надвірній, Сяноці, на приватні ґімназії і т. д.

Багато місця присвятила „Свобода" подіям, відносинам і людям з Великої України. „Свобода" старалася впоїти в українців усякого походження віру, що „трицятьміліоновий нарід не вмре, і не може вмерти, хоч якби то дуже комусь цього бажалось". „І якби нас не шматували і не розмежовували, нічого [illegible] не поможе, бо всеж таки ми далі один і той самий нарід від Карпат по Кавказ".

Тим заходам треба приписати зріст свідомости, загальне обєднання, перетоплення українців в один організм. І коли я в 1929 р. на одному вічу (у Мікізракс) кинув фразу, що ми один нарід від Карпат по Кавказ, то приявний прикарпатський українець з місця пустив оклик: „А ми?" І я поправився також з місця, додаючи без перерви: „Такий самий, як той, що живе за Карпатами від Татрів до Семигороду".

(Далі буде).

морених голодом мужчин, жінок і дітей, за мученицьку кров національного Вождя нашого, за всі страждання, що терпить Україна, —

уряд Української Народньої Республики нагадує Тобі Український Народе,

що Москва не тільки запосівши Українську Землю, а навіть убивши вожда України Симона Петлюру, **не знищила Української Народньої Республики,** бо її уряд і військо істнують і досі, невпинно працюючи над визволенням України,

що уряд Української Народньої Республики не лишився в своїй боротьбі самотнім, бо в тісній братерській злуці з ним борються за розвалення московської „вязниці народів“ і за визволення своїх країн уряди та еміграція інших, поневолених Москвою народів, які разом з Україною творять більше ніж половину населення так зв. Совітського Союзу.

Українці і наші брати кубанці, азербейджанці, білоруси, грузини, донці, зиряни, інгерманляндці, карельці, північні кавказці, татари, туркестанці і інші народи будуть битися з Москвою не окремо, як давніше, а всі разом!

Уряд Української Народньої Республики закликає Тебе, Український Народе, бути готовим до бою під славними прапорами УНР за остаточне довершення тієї справи, яку двацять років тому розпочала Українська Центральна Рада.

—o—

СТАРОСТА МАЛІЦЬКИЙ ТЕРНОПІЛЬСЬКИМ ВІЦЕВОЄВОДОЮ.

Міністр внутрішніх справ призначив декретом з 14. квітня ц. р. повітового старосту в Тернополі Т. Маліцького віцевоєводою і доручив йому виконувати обовязки тернопільського воєводи.

•

Львівський воєвода д-р А. Білик обійме урядування в суботу 17. ц. м. вполудне.

—o—

По широкому світі.

Німецький амбасадор при Ватикані зложив протест проти недавної папської енцикліки.

Сіямський міністр війни заявив через радіо, що Сіям мусить зброїтися, щоби могти оборонитися перед Японією, яка колись схоче підбити Сіям разом з британськими кольоніями Гонконґом і Сінгапуром.

З польського посольства у Мадриді евакуовано останніх 66-ох еспанців, що користувалися правом азилю. Їх вивезено за кордон.

—o—

ВАЖЛИВА ВІЗИТА В БІЛГОРОДІ.

БІЛГОРОД, 15. 4. ПАТ. Офіційна частина візити турецького премієра Ісмет Іноню і міністра закордонних справ Араса в Білгороді закінчилась вчора вечором. Нині рано оба турецькі державні мужі покинули Білгород та виїхали оглядати Граєво, Сараєво і Дубровнік.

З ЖИТТЯ БІЛОРУСИНІВ У ПОЛЬЩІ.

ЗАБОРОНА НАЦІОНАЛЬНОГО СВЯТА.

Білорусини вважають своїм національним святом день проголошення незалежности Білоруської Народньої Республики в Мінську 25. березня 1918. р. У 19-ті роковини проголошення цієї незалежности відбулись дня 25. березня ц. р. святочні сходини членів Білоруського Національного Комітету та богослуження в церкві св. Пятниць у Вильні. Білоруський Студентський Союз задумував уладити цього дня — подібно як минулими роками — прилюдну академію, але не дістав дозволу ректора виленського університету. Це перший випадок у діяльности цього союзу. Заборонено теж уладити академію білоруським пластунам при білоруській філії гімназії ім. Словацького у Вильні. Білорусини в Латвії теж мусіли стриматись від подібних обходів у тому дні. Зате величаво випали національні свята білорусинів на Литві, Чехословаччині, Німеччині, Франції, Північній Америці і т. д.

РЕВІЗІЇ І КОНФІСКАТИ.

Дня 10. лютого ц. р. поліція перевела основну ревізію в домівці редакції „Білоруські Вісті“ та у приватнім помешканні редактора цього видавництва інж. Адольфа Клімовича. Поліція шукала за нелеґальними летючками і забрала циклостиль. З доручення прокуратора голова Білоруського Національного Обєднання і б. редактор „Беларускої Криниці“ Я. Позняк є від 27. лютого ц. р. під поліційним доглядом і мусить що тижня зголошуватися на поліції.

Адміністраційна влада сконфіскувала книжку Ул.-Ініцького п. н. „Сон Гаврили“ і збірку поезій п. н. „Шум барави“ — М. Васілька. Обі ці книжки вийшли ще в 1929 р. Дня 24. березня ц. р. влада сконфіскувала наклад I. ч. літературно-наукового тримісячника „Калосе“. Того самого дня влада сконфіскувала часопис „Беларуска Криніца“ (ч. 2.) за передрук статтей з „Христіянскої Думкі“. Дня 28. лютого ц. р. влада сконфіскувала одноднівку „Беларуская Доля“, але окружний суд у Вильні відхилив цю конфіскату дня 18. березня ц. р.

Городський суд у Вильні відхилив теж дня 25. лютого ц. р. рішення у справі припинення найстаршого білоруського часопису у Вильні „Беларуская Криніца“. Прокуратор зголосив апеляцію від цього присуду. Часопис „Беларуская Криніца“ виходить покищо як двотижневик.

ДО БЕРЕЗИ КАРТУСЬКОЇ.

До Берези Картуської відвезли двох білоруських діячів: С. Сіняка і Вежбіцького зі слонімського повіту.

ПЕРЕПОНИ В ОСВІТНІЙ ДІЯЛЬНОСТИ.

Білоруське Національне Обєднання започаткувало перед Новим Роком освітню діяльність у формі прилюдних відчитів, на які приходило численно білоруське громадянство. Одначе вже по двох відчитах влада не дозволила на третій відчит о. ред. А. Станкевіча на тему „проф. М. Бобровський і білоруський відродженецький рух“.

ЗАБОРОНА КАТОЛИЦЬКОЇ АКЦІЇ МІЖ БІЛОРУСИНАМИ.

В порозумінні з ординаріятом у Вильні білорусини-католики заснували Католицьку Акцію. Недавно дістали відповідь з Інституту Католицької Акції, що Католицької Акції для білорусинів не можуть затвердити. (В. Б.).

Шевченківське свято у Відні.

Заходом українських товариств та орґанізацій у Відні уладжено 3. ц. м. Шевченківське свято у великій салі чеського дому, що її виповнили вщерть українці і чужинці. На програму першої частини склалися: промова, пісні М. Лисенка і В. Барвінського та деклямації з „Кобзаря“ Т. Шевченка. Другу частину програми виповнила драма „Тарас Бульба“.

У своїй промові підкреслив д-р М. Залізняк ролю Т. Шевченка як національного пробудника й опісля переповів промову ще раз по німецьки для чужинців. З черги співак М. Дуда відспівав пісні: „Гетьмани“ і „Поля“, а на домагання публики ще дві пісні: „Черемоше, брате мій“ С. Людкевича і „Засумуй, трембіто“ Нижанківського. Акомпаніювала йому п-і Д. Каранович, акомпаніяторка, як відомо, високої кляси. Не диво, що публика приняла обоїх дуже тепло. Після того п-на А. Стельмах і п. М. Гандзюк віддеклямувала дуже вдатно „Ой три шляхи“ і „Калина“ Шевченка.

Режисерія драми „Тарас Бульба“ і технічна підготова цієї вистави були всеціло в руках одної людини — п. Кобздея, який вивязався дуже добре з цієї задачі. На перше місце вибилась у ролі Валерії п. Гросс-Пігуляк. Її молитва та стріча з Андрієм викликали бурю оплесків між публикою. Слід теж признати, що її партнер в ролі Андрія студ. М. Припхан відограв свою партію дійсно гарно. Його безпосередня гра була така природня, що зворушувала слухачів до сліз. У Припхана дійсно сценічний талант і гріх був би змарнувати його тим більше, що диспонує прегарним голосовим матеріялом. З ролі Остапа вивязався студ. Б. Ґавруник теж добре. Одначе любимцем ріжноманітної публики був п. Гросс-Пігуляк, який відтворив по мистецьки тип жида Янкеля. В головній ролі Тараса Бульби виступив п. Ф. Мойса. Мова з нього чисто українська і зраджувала його довший побут на В. Україні. З тяжкої ролі дружини Т. Бульби вивязалась бездоганно п-і Грехова, подібно, як п. Я. Ґрех з ролі воєводи. Два вдатні і зовсім протилежні типи відтворила п-на А. Гандзюк, що відограла ролю першої дівчини й опісля татарки. Слід підкреслити в неї добру вимову української мови, хоч виросла у Відні. Інші аматори відограли свої ролі вдатно. Гуртові сцени, крім сцени нападу козаків, співи і танці зробили на свою і чужу публику велике враження. Свято закінчилось „Заповітом“, що його відспівав мужеський хор під орудою п. А Гнатишака, та національним гимном.

Свято принесло не лише моральний, але також матеріяльний успіх. Одночасно виявило велику консолідацію української кольонії у Відні, що її слід зачислити в заслугу т-ву українських робітників „Громада“, головнож його секретареві п. Луніеві, бо йому вдалося притягнути інші українські товариства та орґанізації до уладження цього свята. Слід теж підкреслити заслуги членів комітету свята, що під проводом голови ради. д-ра Тарновецького виявили велику діяльність і тому свято випало величаво. М. Г

З життя Православної Церкви.

Волинська Духовна Консисторія, у звязку з ухвалою Св. Синоду з 27. лютого ц. р. в справі живих мов, дає таке вияснення: 1) ця ухвала торкається виключно тих випадків, коли якась парафія захоче **в майбутньому** впровадити до Служби Божої українську мову; 2) не торкається вона **української вимови** церковно-словянського літурґічного тексту; 3) не треба дозволів на панахиди в українській мові за душі національних діячів у роковинах їх смерти. (В. С.)

Голодові заворушення в Барсельоні.

Велика доріжня харчів доводить у Барсельоні до заворушень. В робітничій дільниці, в околиці ринку, вібралася юрба жінок, які пішли походом під палату уряду та домагалися знижки цін і нормального постачання харчів.

Така сама демонстрація відбулася минулої середи перед будинком департаменту рільництва. Радник хенералідаду Кальвет промовив до демонстрантів і обіцяв покарати тих, що неоправдано підносили ціни харчів.

НА ФРОНТАХ.

Національне командування повідомляє, що на відтинку Кордови відбито всі ворожі наступи на національні становища під Сієра деля Харама. На інших відтинках гарматня і крісова перестрілка. Національне командування опрокидує поголоски, що їх оголосив комітет оборони Мадриду про поправу позицій і потверджує ще раз усі вчорашні звідомлення про успіхи національних військ саме на тому фронті.

Комітет оборони Мадриду подає, що вчорашній день минув назагал спокійно: ворог намагався відбити втрачені позиції; бомбардування червоних становищ ворожою артилерією не має успіху.

Сіти Комінтерну на Близькому Сході.

В Палестині викрила поліція велику шпіонську аферу.

В Тель-Авіві вбито відомого комуніста — Якова Цвангера; вбивство має політичне тло. Його спрятали зі світа тому, що він забагато знав і був поінформований про пачкування воєнного матеріялу зі СССР на Близький Схід. Цвангер щез нагло 10. березня, а його тіло найшла поліція при кінці березня в оливному гаю під Тель-Авівом.

Арештований араб Кадер признався, що вбив Цвангера, що був донедавна повновласником Василя Загарова на полудневу Америку. В домі Севніта найшла поліція тайну радіостацію, тайні документи большевицьких агентів і шлях, що вів з пивниці до довгого тунелю.

ЖІНОЧА СТОРІНКА.

Перегляд української жіночої преси.

Із вдоволенням можна ствердити факт, що українська жіноча преса стала востанне не тільки доволі численна, але рівночасно дуже ріжноманітна.

Довший час істнував тільки один жіночий часопис, „Жіноча Доля". Ріжні жіночі додатки при інших часописах з того часу були нетрівкими, ефемеричними явищами. По кількох роках виявилося конечним створити окремий часопис для сільського жіноцтва; таким способом повстала при „Жіночій Долі" селянська газетка **„Жіноча Воля"**. Другою дитиною цього самого видавництва є **„Світ Молоді"**. Оба перші згадані часописи роблять серед широких мас жіноцтва велику працю. Праця ця виходить на добро і нашим містам і нашому селу, бо ці органи виховують наше жіноцтво до праці над собою, над своїми дітьми, вони змагають до того, щоб наша жінка привчилася поліпшити свою долю, беручи за підставу найкращі зразки христіянських чеснот.

„Нова Хата" це журнал для українського інтелігентського жіноцтва, що поставив собі за головну мету бути суто практичним дорадником української жінки у справах домашнього господарства, домашньої культури, у справах моди, інформуючи рівночасно загал жіноцтва про всі важніші події загального і громадського українського життя. Журнал цей має велику заслугу в тому, що старається до всіх справ підійти з суто українського становища. Український дух в усіх ділянках, що ними піклується „Нова Хата" це одна з найбільших заслуг цього видавництва.

„Жінка" — це наймолодший з жіночих часописів, оснований як ідеольогічний офіціоз Товариства „Союз Українок". Але змістом своїм „Жінка" не захоплює великої частини читачок, бо є призначена переважно для жінок, що цікавляться фемінізмом, більшість якого є мало популярна серед українського жіноцтва, а часто теж присвячує свої статті чисто політичним питанням.

Дотеперішні спроби, щоб притягнути та звязати зі собою своїх примусових читачок як філіяльні виділи та їх члениць не дали позитивних вислідів.

Слід на тім місці згадати нововведений жіночий додаток при **„Громадському Голосі"**, що має за завдання служити жінкам радикальних поглядів.

Жіноча сторінка при **„Меті"** є речником організованого католицького українського жіноцтва, яка поставила собі за ціль познайомити загал українок христіянок з його завданням супроти українського суспільства.

Жіноча сторінка при **„Ділі"** зроблена на лад знаних жіночих додатків при великих закордонних денниках.

Цей короткий хронольогічний огляд показує, що як на наші відносини маємо вже досить поважне число жіночих видань, а це вказує на щораз більше зацікавлення жіночими справами і участь жіноцтва у праці над собою. Це булоб одно із позитивних явищ в нашім назагал не дуже відраднім житті.

Д-р Дарія Дзерович.

З праці швайцарського жіноцтва.

Останніми роками помічається серед швайцарської молоді великий моральний занепад. Набирає це явище таких жахливих розмірів, що суспільство є тим затрівожене. Розпуста не оминає і тої наймолодшої шкільної молоді, яка виходячи із шкільного будинку надибує часто явища, які навіть на нічній вулиці не повинні би траплятися. Проституція зовсім не криється по закутках, а сміло вдень і вночі продажні жінки практикують своє ремесло серед молодих і старших.

Боротьба з тими явищами охоплює щораз ширші кола інтелігентного, навіть і міщанського громадянства.

Останніми часами взялися до тої справи жінки: Не маючи ще виборчого права, не покладають швайцарки рук і в даному випадку виявили велику рухливість. За кілька тижнів зібрали жінки під петицією, яку подали вони президентові департаменту справедливости і поліції радникові Бальмерові, 5688 підписів. За ініціятивний комітет підписали відозву такі видатні діячки як пані: В. Гені-Ру, Г. Гуг, Ед. Роріх та панна М. Сібілін. Є на цій петиції коло 200 підписів жінок-виховниць, а решта то підписи людей з ріжних кол громадянства. Радник Бальмер приняв делєгацію жінок у тій справі і подякувавши за добрий почин, приобіцяв зробити все можливе, щоб ті прикрі явища побороти.

Швайцарська преса прихильно відгукнулась на цей почин жіноцтва.

УСМІХ.

Усміх це наш найдорожчий скарб, але ми самі часто не доцінюємо його і навіть несвідомі його сили, його значіння. Ось що каже один англійський поет про усміх: „Насолодою є дивитись, як багато можна осягнути усміхом. Ви усміхаетесь комусь, і той хтось усміхається вам у відповідь і з одного усміху ви маєте два. А тому, що усміх може зробити стільки добра проганяючи турботи з серця, усміхаймось, усміхаймось, усміх має доступ всюди."

Коли наші уста затискаються від хвилювання, нехай на силу усміхнуться, а тоді наше хвилювання стратить свою гостроту, терпіння буде лекше знести.

Якщо нас охопить лють, зробім велике зусилля і усміхнімся, лють розвіється, заки ще накоїть лиха, а наша розсудливість набере знову ясности.

Усміхаймось поважно, сумовито під впливом образи і призирства.

Усміхаймось до обовязку, хоч який би він був неприємний.

Усміхаймось майбутньому, навіть тоді, коли доля нам не усміхається, навіть тоді коли сучасність прикра і безнадійна.

І. Г.

З нашої хроніки.

З життя Філій Союзу Українок Еміґранток. У неділю 11. п. м. відбулись звичайні загальні збори філії Союзу Українок Еміґранток у Львові. Цьогорічні загальні збори були відмінні від попередніх тим, що Централя Союзу Українок Еміґранток у Польщі прислала на збори свою представницю в особі п-і Натали Холодної і після звітів Управи Філії та Ревізійної Комісії п-і Холодна поінформувала присутніх про життя українок у Варшаві та спроби зорганізувати жінки-еміґрантки по інших містах Польщі. Праця варшавських українок головно культурно-освітня та філянтропійна. Не маючи змоги користати з ріжного роду українських викладів та імпрез як це мають еміґрантки у Львові, улаштовують собі варшавські українки ріжні реферати та сходини, щоб не відбиватись від українського життя. Взагалі ж С. У. Е. належить до найрухливіших українських товариств Варшави. Обговорено на зборах також справу взаємин еміґранток з галицькими жіночими організаціями, які перервались через прикрі інциденти з галицьким Союзом Українок, в яких еміґрантки не завинили, але де їм поставлено поважні закиди. Філія Союзу Українок Еміґранток у Львові продовжуватиме свою працю далі в напрямі філянтропійної акції, а головно в справі допомоги хворим дітям, жінкам та колишнім військовим.

В жіночім клюбі „Народнього Мистецтва" у минулий понеділок відбувся цікавий інформативний відчит редакторки Л. Бурачинської про літературні видання за останній рік. Прелеґентка спинилась на окремих визначніших творах та подала їх оцінку. Дискусії після цього викладу не було, але гутірка при чаю була цього понеділка дуже оживлена. Поетка Натали Лівицька-Холодна, яка при нагоді побуту у Львові, хотіла побути бодай коротко серед галицьких інтелігентних жінок взяла участь у цьому вечорі.

НАШ ДІМ.

ПАЛЬМИ.

Ми вже сказали нашим читачкам, що саме тепер прийшла пора пересаджувати пальми та подали склад землі, який найкраще відповідає раціональній годівлі пальм.

Та не лише саме пересаджування рослини помагає у тому, щоб наші пальми удержати в якнайкращому здоровлю. У кімнатній годівлі пальми дуже часто хворіють. На їх листочках появляються луски, що творять жовтаві плямки, які навіть можна згортати з листочків. Це є грізний шкідник — званий мищиця-тарчівка. Найсильніше він гніздиться у кутках насади листків, звідки поширюється на цілі листки. Коли його навіть знищите на листках, а залишите в кутках, він скоро знову пошириться на всю рослину.

Щоб вигубити цього шкідника, треба зрошувати пальму кілька разів двопроцентовим милянo-нікотиновим розчином. Зрошувати треба при помочі розпилювача, але в жадному разі не можна скроплювати рослини кропилом або витирати листки губкою. При зрошуванні пальми треба її тримати поземо, щоб розчин не діставався поміж листки, а тимсамим не доходив до коріння, лише зрошував самі листки пальми.

Миляно-нікотинний розчин робимо так:

У літрі води розпускаємо чотири деки сірого мила або звичайного мила до прання. В іншій посудині чотири деки звичайного тютюну до люльки або дешевого мілкого тютюну (може бути і тютюновий порох) заливається одною літрою води на 24 години. Потому цей плин переціджуємо через полотняний мішочок. Добутий нікотиновий витяг вливаємо до розчину мила або навпаки. Приготовлену в цей спосіб рідину треба зараз ужити. Коли хочете мати готовий запас розчину на довший час, тоді миляний розчин та тютюновий витяг треба переховувати в окремих пляшках, а в потребі мішати відповідну кількість. Скроплювання пальм тим розчином треба переводити кілька разів у більш-менш 10-денних відступах. По зрошенні рослини розчином треба її по 24 годинах скропити перестоялою водою, найкраще дощівкою.

Практичні поради.

ДЕЩО ПРО МИЛО.

Миємось милом щодня, але мало хто з нас задумується над тим, яке мило до чого надається і чому саме. Купуючи мило часто кермуємось не тільки його ціною, але також і тим, чи воно приємне в дотику, запахом, або просто нам його хтось зі знайомих чи навіть у самій таки крамниці порадив. Часом саме те мило, що нам його дуже хвалили, для нас є невідповідне. Але чому?

Отже є між милами навіть тоалетовими велика ріжниця, головно в тім, кілько воно має соди та інших гостріших додатків. Звичайно ті мила, що є дешеві мають велику кількість соди чи шкляного пісочку, а це їм допомагає відтирати плями з матерій, але також і псувати їх рівночасно. Відчуваємо цю їх шкідливість часто і на власних руках, якщо миємо таким милом руки бодай „з грубша". До обличчя чи для дітей таке мило вже зовсім не надається. Тут треба брати головним чином ті мила, які мають в собі багато товщу. Треба звертати увагу на свою шкіру чи вона перетовщена чи суха і при виборі мила на обличчя кермуватись головно тим, щоб шкіру ще не перетовщувати або не надто висушувати. Наприклад той, що має товсту шкіру не сміє вживати мил ляноліневих. Мусимо памятати також і те, що мила сильно наперфумовані не є доброго гатунку. Якщо залишимо довше мило лежати на вільнім повітрі то коли з нього вся перфума вивітриться побачимо, що мило, за яке ми заплатили добрі гроші часто є зовсім такого самого гатунку як і ті найдешевші. Мила дійсно доброго гатунку слабо перфумовані і звичайно також мають і слабу барву.

Добре мило пізнаєте відразу при миттю. Не відчуваєте між пальцями ніякої шорсткости, а навпаки маєте враження, що мажете руки маслом. Таке мило сильно піниться і малого кусня вистачить дуже надовго. Найліпші мила — англійські, а найніжніші перфумовані французькі.

Кількість ужиаваного мила вказує на культуру народу. Чим люди є дбайливіші за чистоту і свою тілесну культуру, тим вони вибагливіші і в інших вимогах свого фізичного, навіть духового життя. Мило є необхідним засобом при культурі тіла, а те, як його умієм вибрати, вказує і на наші духові прикмети.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Великий детектив іде на пенсію.

Один із найбільших англійських детективів Вальтер Гембрук пішов на заслужений відпочинок після 38-літньої служби. Тепер, коли він сидить спокійно у фотелі з люлькою і не думає вже над таємницями злочинів, які має розкрити, оповідає деякі свої успіхи. Його імя звязане з арештуванням славного Сіднея Фокса, що вбив свою маму і Топліса — ганґстера, що своїми нападами наводив жах на цілу Англію і втік у гори Пенріт і з великим слідством при буnті вязниці у Дертмур.

Він перший зорганізував так звану „ударну патрулю", що мала сміливим, негайним наступом приголомшувати злочинців. Його шефи не були прихильні цій думці, бо вважали, що на злочинців треба нападати зненацька, з обдуманим пляном, а не випадково, коли цілий відділ поліції перетрушує місто. Гембрук був тої думки, що зорганізованим наступом можна часто витягти на світло денне похованих винуватців. При одній такій облаві повстала буря з громами і блискавками; бандити почали відкритий бій з агентами поліції, самого Гембрука ранили, але програли.

Від папіроски до злодія.

Гембрук має у своїх записниках списи найдивніших вигаданих імен, якими бандити, злодії та ганґстери кличуть один одного. Ці „прізвища" — вигадані псевдоніми мають першорядне значіння для поліції, яка на їх підставі вишукує винуватців. Одного злочинця, що вживав завсіди замісць електричної ліхтарки маленької свічечки на коробці з папіросів, відшукав Гембрук на підставі таких коробок, які славний „Дурний Гаванна" залишав на памятку поліції на місці своїх крадіжей. Гембрук перешукав усі трафіки і на підставі відтиску пальців на одній коробці ствердив, хто купує ці папіроски і як злочинець виглядає.

Чекова книжечка.

В одній приватній хаті на передмісті Льондону пропала чекова книжечка. Тиждень по крадежі прийшов молодий хлопчина як возний одної фірми до банку, щоб підняти вкрадених 200 фунтів. Банковець зателефонував до поліції. Гембрук казав возьному запровадити себе до тих, які післали його до банку. Були це два „знайомі" Гембрука, які заявили, що відкупили цей чек від одного молодця на перегонах в Аскот. Той молодець представився як ірляндський шляхтич-міліонер і бізнесмени були певні, що роблять дуже добрий інтерес відкуповуючи від нього чек. Той молодець — відомий ошуканець дістав три роки вязниці, але щиро сміявся при засуді з наївних, яких так умів „набрати".

Гембрук уважає зворотним пунктом у криміналістиці момент, коли відкрили змогу пізнавати особу на підставі її відтиску пальців. Усі фотографії не давали цілкої певности, щоб пізнати злочинця. Коли злочинців усіх стригли і голили, тоді вони ставали подібні один до одного, — колиж вони запускали вуси та бороду, виглядали інакше. Він вірить у те, що радіо та телевізія зменшать число професійних бандитів.

Дивоглядні двобої.

Ми говоримо в жартах про двобій на вогкі ганчірки, не знаючи, що такий двобій не був би таким дивоглядом, зваживши, що в житті були справді дивоглядні двобої. Навіть дотеп одного з членів мадярського парляменту, який сказав, що вибирає як зброю до двобою гармати, блідне, дотепом славного німецького вченого Вірхова, який запропонував канцлерові Бісмаркові двобій на... ковбаси. Ціла історія виглядала менше більше так:

Бісмарк образився якимсь гострішим словом Вірхова, який був його завзятим політичним противником і визвав Вірхова на двобій. Славний учений подав у своїй лябораторії якийсь клуночок і заявив:

— Як візваний маю право вибрати собі зброю. Прошу цей клунок передати канцлерові. У ньому є дві ковбаски. В одній із них є трихіна. Хай його Ексцеленція зїсть одну ковбаску, а я зїм другу.

Двобій не відбувся, бо Бісмарк зрезигнував із такого оригінального способу сатисфакції.

Не менше комічний був теж двобій між відомим французським критиком Сен Бев і фільософом Дібоа з Парижі. Коли оба противники станули на полі бою, пустився з неба сильний дощ. Тоді Сен Бев отворив зовсім спокійно парасолю і станув із пістолем в одній руці, а з парасолею у другій.

Коли секунданти запротестували Сен Бев відповів зовсім спокійно:

— Пан Дібоа може мене застрілити, але не може приневолити мене набратись катару.

Підчас цього двобою Сен Бев зранив у ногу фільософа Дібоа і з тріюмфальною усмішкою відійшов під отвореною парасолею.

Неменше комічний та одночасно трагічний був двобій двох білярдистів, які билися білярдовими кулями. Двобій закінчився дуже трагічно, бо один із противників ударив кулею так сильно другого, що забив його на місці.

—o—

Рентґенольоґія і перли.

Японські вчені хотіли облекчити своїм краянам томлячі й важкі лови перел і рішили пристосувати рентґенове проміння. Всі морські живини будуть пересвітлювати проміннями Рентґена, щоб ствердити до якої міри ці дрібні живини надаються до ловлі. Покищо перевели такі експерименти в лябораторіях біольоґічного інституту в Токіо. Небавом поширять ці досліди теж і на морські глибини.

—o—

Святочні бажання за посередництвом „Діла"

Подаємо Шановним Читачам до ласкавого відома, що як і минулими роками, з нагоди цьогорічного Великодня відкриваємо окрему рубрику святочних бажань для Вп. наших Читачів і Прихильників.

Надіслані бажання помістимо у святочнім числі „Діла". Кошти бажань: 2 золоті до розміру 15 слів та 20 сотиків за кожне слово понад 15 слів.

Сподіємося, що наше Шановне Громадянство використає цей дійсно вигідний і дешевий спосіб святочних бажань та з нагоди цьогорічного Великодня пригадається своїм дорогим і близьким своякам, приятелям, товаришам, знайомим і т. д.

Бажання, за які належитість просимо надсилати рівночасно з текстом, приймаємо до 28. квітня 1937. року.

КОМОРНИК НА ЛЕТУНСЬКОМУ МАЙДАНІ.

Приватний летунський майдан у Туссоні під Парижем опинився недавно в дуже скрутному положенню. Тому, що вигідніші гангарові умовини були у Версалю, багато власників літаків перенеслось туди разом із своїми літаками. Очевидно управа летунського майдану опинилась у доволі скрутному положенні, тим більше, що терен майдану був власністю приватної людини, яка домагалась точної вплати комірного за парцелю. Прийшло до того, що коморник хотів наложити на майдан арешт і занятти технічне адміністраційне уладження. Одначе завдяки інтервенції французького аероклюбу до ліцитації не прийшло. Прихильне становище французького міністра летунства Кота врятувало ситуацію, бо тепер на цьому майдані будуть відбуватися легкопадні курси

—o—

КЛОПОТИ З ЧАЄВИМ ЛЬОНДОНСЬКИХ КЕЛЬНЕРІВ.

Льондонський союз власників готелевої бранжі рішив на одному зі своїх засідань, виплачувати кельнерам постійну платню підчас коронаційних парад. Це рішення заборонює одночасно приймати кельнерам якенебудь чаєве, щоб закордонні гості вивезли якнайкращі враження з Англії. На те не погодились союзи робітників гастрономічної бранжі, бо вже сьогодні всі кельнери та інші готелеві прислужники тішились надією на багате чаєве. Кельнери виступили з домаганням до власників анулювати цю ухвалу. Перед кількома днями відбулись переговори між обома союзами, які остаточно поладнали справу чаєвого. Чаєве, яке даватимуть гості підчас коронації не буде примусове, тільки добровільне. Зате власники обнизили кельнерам платню на 10 проц.

—o—

СЛІПІНГ У ВОЗДУСІ.

На льондонськім летунськім майдані відбувалися перед кількома днями проби лету велитенського літака, що його збудували техніки Армстронг і Вайтворт. Цей літак буде могти уже небавом відбувати правильні лети на лінії Льондон-Париж.

Нова сталева птиця з крилами широкими на 33 м. осягає швидкість 320 км. на годину. Новий апарат можна обтяжити тягарем до 20 тон. В кабінах, які можна кожної хвилини замінити на спальні, можна помістити 42 особи пасажирів і 5 осіб обслуги. Крім цього є ще на літаку бар, лазничка і запасна кімнатка, яку можна в кожній хвилині замінити на лічничу або фризієрську кімнатку. Правильну комунікацію при помочі цього нового сталевого велитня почнуть уже при кінці квітня. Цей літак привезе на коронаційні паради урядову, французьку делеґацію та представників 18 часописів і пресових агенцій.

—o—

ЗАСМІЯВСЯ НА СМЕРТЬ.

Нюйорський книговодець Боб Майчезов розсміявся раптом підчас читання недільного числа одного з нюйорських часописів. Сміх тривав кілька хвилин і раптом Боб повалився на землю. Його відвезли негайно до лічниці та він по кількадесятьох мінутах умер на удар серця. Згодом ствердили, що Майчензов любувався в ріжних порнографічних кариктурах. Купував він щодня цілі гори ріжних видань і часописів з порнографічними карикатурами. Одна з таких карикатур викликала смертельний сміх.

Ревія чужих воєнних кораблів в Англії.

З нагоди коронації англійського короля Юрія VI. дня 20. травня ц. р. відбудеться велика дефіляда воєнних кораблів 17 чужих держав у Спітгед. Кожна держава висилає один корабель. Найбільшим чужим кораблем буде аргентинський панцирник „Морено" містоти 27.940 тон. Злучені Держави буде репрезентувати панцирник „Ню Йорк" містоти 27.000 тон, Францію лінійний корабель „Дінкерк" містоти 26.500 тон, Німеччину панцирник „Адмірал граф фон Шпе", Японію кружляк „Ашігара".

—o—

Горячкові достави з Франції і СССР

ДЛЯ ЧЕРВОНИХ.

„Джіорнале д' Італія" статистичними даними виказує допомогу Франції та СССР для валенсійського уряду. І так від 15 до 20. березня ц. р. валенсійский уряд дістав 150 совітських літаків, що їх складові частини перевезли до Картахени і 50 французьких літаків, що прилетіли безпосередньо з Франції. В тому самому часі спеціяльна еспанська місія в Парижі вела переговори про купно 124-ох французьких літаків типу „Потез". При кінці березня 17 большевицьких літаків, змонтованих у Франції, вислано до Еспанії. 17. березня вислано з Тулюзи 200 летунських моторів до Барсельони. Тому, що не вистало еспанських літаків при кінці березня вислано з Тулюзи багато французьких летунів і механіків. Одночасно в Еспанії створено багато летунських шкіл. Добровольці до Еспанії виїзджають головно з Марсеї і Тулюзи. З цього міста виїхало 6. березня 500 міліціянтів. Добровольців вербують теж у Танжері. Вкінці „Джіорнале д' Італія" подає статистичні дані про висилку воєнного матеріялу до Еспанії літаками і кораблями.

УПАДОК ЧЕРВОНИХ ПРИПЕЧАТАЄ ПРОГРАНУ ЧЕРВОНИХ.

ЛІСАБОНА, 15. 4. ПАТ. В Мадриді відбулись численні маніфестації у справі допомоги баскам. Комуністка Пасіонарія у своїй промові закликала до негайної допомоги, щоб біскайський залив не дістався в руки національним військам з фабриками зброї та високорозвиненим металюргійним промислом. Упадок Більбао потягне за собою упадок Сантандеру та означає програну війни.

—o—

НОВИНКИ.

— **Усі пані** дають хемічно чистити і красити плащі, сукні, костюми лише до своєї **Механічної Пральні „АТА"**. Контори прияття: Львів, ул. Бляхарська 21, Зелена 31, На Байках 15. 3—4

— **Весняний сезон у Черчі.** Весняний сезон у Черчі починається 5. травня. Ті, що хоріють на ревматизм, ґіхт, ісхіяс, злу переміну матерії, шлункові, ниркові та жіночі недуги повинні користати з найдешевших цін і найдогіднішого часу лікування. Інформації: Управа Живця, Черче, п. Рогатин. 642 3—10

— **Виклад д-ра Івана Есіга.** Заходом Українського Наукового Інституту в Берліні відбудеться в пятницю 16. ц. м. в год. 8. вечором у викладовій салі університету ім. Фридриха Вільгельма виклад д-ра І. Есіга у німецькій мові на тему: „Слово о полку Ігоревім та його вплив на полудньово-славянські літератури".

— **Руханково-вокальний вечір Сянової Чайки.** Заходом учнів української державної гімназії в Перемишлі, згуртований у спортовому кружку „Сянова Чайка", відбудеться в суботу 17. ц. м. у власній салі „Руханково-вокальний вечір" з багатою програмою. Орхестрою диригує проф. Л. Хиляк, хором Е. Фаріон уч. VIII. кл. Підчас руханкових точок гратиме орх. секстет учнів під дир. Р. Федевича уч. IV. кл. При фортепіяні Ю. Подлуський Руханкові вправи веде Я. Мартинович уч. VIII. кл. Дохід призначений на будову каюків водної секції Сянової Чайки.

— **Тамара Вишнівська знов на екрані.** Тамара Вишнівська, наша молода фільмова артистка накручує знову дві фільми: „Дівчата з Новолипок" та „Гільтайську трійку". Інтервю з артисткою, написане спеціяльно для „Діла", помістимо на днях. (КТВ.).

— **Дитяча Шевченківська академія у Варшаві.** Заходами Союзу Українок і школи ім. Лесі Українки відбулось у неділю 11. ц. м. Шевченкове свято, якого ріжнородну програму виконала дітвора. На свято прибуло й багато родичів. (КТВ.)

— **Кудиж має дітися людина?** На днях коломийське староство наказало впродовж 5 днів забратись з коломийського повіту просвітянському організаторові і диригентові хору в Березові Нижнім В. Кручковському, за „заколочування публичного спокою". Згаданий походить зі збаражського повіту, звідки недавно мусів забиратися на основі розпорядку про прикордонну смугу.

— **Протегування українців і жидів у коломийській гімназії.** Городський суд у Коломиї розглядав справу М. Мілера, обвинуваченого за зневагу директора польської гімназії Ст. Бороня. Коли сестрінок Мілера не здав вступного іспиту, Мілер написав до львівської кураторії та до міністерства освіти у Варшаві листи, в яких закинув дир. Бороньові, що зі шкодою для польськости протегує учнів інших національностей. Міністерство відіслало листи до прокуратури, яка заскаржила Мілера за зневагу урядовця й знеславлення. Підчас розправи дир. Боронь предложив статистику, яка є незвичайно цікава для відносин у шкільництві. На зголошених до вступного іспиту 151 учнів, в тому 93 поляків, 48 жидів, 7 українців і 3 німців, здало 64 поляків, 27 жидів, 4 українці й 2 німці. Значить: не здали — 19 поляків, 21 жидів, 3 українців й 1 німець. Частини учнів ще з того не приняли, бо не було місця. Не приняли: 3 поляків, 15 жидів і 1 українця. Суд засудив Мілера на 8 місяців арешту з припиненням виконання кари.

— **Рятуймо наш елемент у Люблині!** Пишуть нам: Як до інших міст, так і до Люблина приходить багацько наших людей з сусідніх сіл і тут губляться серед чужинців і пропадають для нас. Зараз біля Люблина є українські села, нпр. з Люблином безпосередньо сусідує село Дратів, ціле чисто українське; все його населення православне з цього й інших українських сіл приходять українці до Люблина шукати праці, стають на службу як служниці і т. д. Все це люди мало свідомі, вони нераз навіть дивуються, коли чують, що українці інтелігенти розмовляють по українськи і говорять до своїх дітей „по нашому", „по хахлацьки". Цим напливовим українським елементом повинніб занятися і рятувати його від винародовлення та деморалізації передовсім свідомі українські ремісники в Люблині (а маємо тут таких!) і заложити може при церкві при Руській вул. якесь товариство й гуртувати в ньому робітників і слуг.

— **Новим бурмістром Ярослава** вибраний д-р Станислав Сяра, як наслідник покійного Серанкевича.

— **Сухоти в тернопільському воєвідстві.** Урядовий виказ заразних недуг у тернопіль-

Д-Р РАЙНГАРД АВГУСТІН

АРТИСТ МІКАДА.

Відомий мандрівник і дослідник Далекого Сходу оповідає одну із своїх численних пригод, що вартна найкращого оповідання.

Вже від 1920 до 1923 р. находилася південна частина Манджурії в японських руках і була зовсім японщена. У моїх мандрівках по південній Манджурії я мав нагоду побувати у чисто японських містах; на горах панували японські святині віри шінто, на вулицях я зустрічав цілі громади японських прочан, що мандрували до престолів корейських святинь, святинь північної Манджурії та південного Китаю. Таким робом увесь японський світ переселювався в мініятурі на континент.

Найчастіше подибував я на мандрівці театральні трупи, що переходили з одної місцевости на другу і виводили на примітивних сценах старовинні японські леґенди та видовища.

У одній маленькій місцині я найняв собі кімнату в одному японському заїзді. Крізь паперові стіни чув я одного вечора гугнявий голос дівчини і шепоти якогось мужчини. Нараз затягла дівчина якусь своєрідну пісню, так ніжно і солодко, що в мені виринув мимоволі спомин про інший гарний голос, який я кілька років тому чув в одній будійській святині в Кореї. Тоді донька одного японського шінтоського священника, в якого я був у гостині, танцювала перед ідолом святий танок, при чому заспівала якусь старовинну пісню, що глибоко мене зворушила. Дівчина була неземно гарна, незвичайно ніжна, з очима повними глибини та краси. Не можна було надивитись на неї: її рухи мали в собі щось королівського. Вона була жрекинею шінтоської святині.

Коли я так заслухався у спів дівчини у цьому заїзді, мене охопило щораз сильніше бажання подивитись на дівчину. Я мав вражіння, що цей голос дуже подібний до голосу молодої жрекині, з якою я познайомився перед роками. Та тут дівчина співала веселу, легку пісоньку, а тоді донька священника — дуже поважну, повну меляхолійної мельодії.

За якийсь час зійшов я вниз до „чайні" заїзду, де чай розносили ґейші. Коли я ввійшов, зупинився здивований. Перед маленьким чайним столиком клячала та моя колишня жрекиня і наливала свому сусідові чай. Я пізнав її відразу, дарма що вона не мала вже високої зачіски жрекині, тільки буйне волосся, повязане на артистичний лад. Її рухи мали все ще в собі дещо аристократичного і голос її мав поважний звук.

Та ще більше мене здивував її товариш: це був один з тих неробів-волоцюгів, яких можна скрізь подибати на японських островах. Вони не мають ніякого заняття, викручуються від усякої роботи, мандрують як бурлаки з місця на місце і завсіди мають з чого жити. Їх можна пізнати на перший погляд.

Яким робом донька такого священника попала в товариство такого волоцюги? Про це я небавком довідався. Коли я підійшов до О'Куніє — так звалася дівчина — вона пізнала мене негайно. Спершу вона збентежилася, але зараз заволоділа собою і представила мене свому волоцюзі, доречі — дуже гарному, з інтеліґентним виглядом, кажучи: — Це Санца Нагоя!

Санца дивився на мене нахабним поглядом справжнього бурлаки, а О'Куні зараз оповіла йому, при яких обставинах я з нею познайомився. Коли він почув, що я бачив її в ролі жрекині у святині, він зайшовся непристійним сміхом.

Обидвоє запросили мене до свого стола і тоді О'Куні оповіла мені свою історію. Було якесь більше свято: до святині ввійшов отой бурлака і вона в ньому пристрасно закохалась. Свято тягнулось кілька днів; за ввесь той час її вибраний приходив щодня до святині, а коли вона скінчила свої обовязки, рішила, що втече з молодцем і піде з ним на бурлацьке життя.

Але треба було з чогось жити, тим то О'Куні виступала скрізь, де вони зупинялись, як танцюристка і співачка. Вона вчила теж свого товариша подорожі театрального мистецтва і підготовила його до кількох простих роль. Тепер вони виступали у спільних сценах, зображуючи японські леґенди, давали усякі образи і цим заробляли досить добре. Їх виступи цікавили глядачів тою новиною, що на сцені виступала жінка, бо досі жіночі ролі в японському театрі грали чоловіки.

На другий день я найняв собі віслюка і поїхав далі до корейського кордону, а закохана пара пішла пішки.

Два тижні пізніше я здибав їх знову в одному корейському містечку. Вони їздили китайським возом. Тепер їздив з ними вже другий волоцюга.

Вони приняли цього третього як свого спільника, щоб мати змогу виставляти на сцені песи з трьома особами. Я зараз помітив, що Окі — новий волоцюга — сильно закоханий у чудову О'Куні. Ми знову мешкали всі разом в одній гостинниці.

Одного вечора чув я крізь паперову стіну шепотливий голос Окі, що божився перед О'Куні на всіх богів, якто він не може без неї жити і намовляв її втекти разом із ним. Він хотів вернутись до Японії, де обіцював їй славу. Санца Нагоя не було тоді в хаті. Я чув, як О'Куні відповіла, що любить Санцу і що вона разом із Санцою відіде без Окі, коли цей не перестане її переслідувати своїми освідчинами. Нараз запанувала тиша і я почув ляск цілунку.

Нараз я почув, як паперова стіна в сусідній кімнаті розсунулась з цілою силою і вслід за тим проникливий голос Санци, наче якогось хижака: „Цього я тобі не дарую, падлюко!" Після цього я чув шамотню двох людей, плач О'Куні, якесь хропіння здушеного горла і за якусь хвилину тихий голос Санци: „Тепер можемо їхати далі, О'Куні!"

ському воєвідстві за лютий і березень подає велику скількість занедужань і смертей наслідком сухіт. За один лише тиждень зголосили 53 випадків сухіт, із того 51 смертних. В інших тижнях 10 смертей при 14 зголошених випадках в одному тижні і т. д. Інші заразні недуги дуже незначні. Зате занотовано за 5 тижнів 17 випадків запалення мізкових опон із 7 смертними.

— Хто виграв на льотерії? В нинішнім тягненні Клясової Льотерії впали такі більші виграні: 75.000 зол. на ч. 58488; 15.000 зол. на чч.: 157367 162703; 5.000 зол. на чч.: 1239, 10066, 29663, 75204. 2.000 зол. на чч.: 11593, 53560, 58158, 84714, 145745, 1.000 зол. на чч.: 45539, 78193, 154107, 157706, 171775, 185189; 500 зол. на чч.: 3244, 19304, 42257, 46883, 48095, 58347, 127424, 127960, 135888, 141181, 142796, 188911. 400 зол. на чч.: 52238, 56877, 61489, 68300, 84983, 110407, 116659, 137459, 151711, 170689.

— Підготовляється новий великий твір. Як довідуємося, Український Видавничий Інститут приступив уже до підготови видання 2-томової „Книги Здоровля". Цей у нинішніх часах дуже потрібний твір має обіймати понад 1.000 сторін та буде мати коло 1.000 ілюстрацій. У склад редакційної колегії входять: д-р Васьків, гол. ред. д-р Кордюк, заступник ред. д-р Бурачинський, д-р Максимонько, д-р Мувика, д-р Панчишин, д-р Подолинський і д-р Філяс. Крім того до співробітництва запрошено 50 найвизначніших наших лікарів з краю іззакордону. Склад редакційної колегії та співробітників дає запоруку, що намічена „Книга Здоровля" не тільки буде першим великим у нас того роду твором, але й рівночасно щодо опрацювання і вартости рівнорядним твором з аналогічними заграничними виданнями. Поруч великого „Атлясу України", якого друк закінчується в найближчому часі та поруч 2-томової географії України і 2-томової Сільсько-Господарської Енциклопедії — це буде четвертий з черги великий твір, що враз зі згаданими виданнями творитиме цінний вклад Українського Вид. Інституту у нашу загально-культурну скарбницю.

— Ще одна спортсменка змінює пол. Польська преса принесла сенсаційну вістку, що відома польська змагунка Софія Сметкївна рішила піддатись лікарській операції, яка остаточно змінить чи пак устійнить її пол. Походить вона з Калішу, де працювала у фабриці фіранок, де теж ставила перші кроки у спортовій карієрі. Вже здавна мала вона нахил до ріжних мужеських спортів, як футбол, дужання і т. д. На грищі перебувала вона майже завжди у товаристві хлопців. До Варшави приїхала вона перед 3 роками. Сметкївна має тепер 25 літ та імовірно мусітиме після операції відбути військову службу. Цікаве, що осяги Сметкївної були завжди гірші, як її суперниці 100-процентової жінки Марії Квасневської. Сама Сметкївна рішилась зовсім добровільно на операцію і зовсім не бентежиться, що після цієї операції стане мужчиною.

— Буревій над Бродами. Над Бродами та околицею лютував у середу 14. ц. м. вечором страшний буревій. Перелякані мешканці не могли спати, бо буревій позривав багато дахів, вивісок з крамниць, повиривав з корінням дерева та понищив телефонічні і телеграфічні проводи. Буревій зірвав теж дах магістрату. Шкоди в місті дуже великі. В недалекій Поникві хвилі у ставі розірвали гать і затопили село та поблизькі поля. Швидка акція пожежної сторожі і війська врятувала людей так, що жертв у людях не було; зате шкоди велитенські.

— Присуд у процесі за протижидівські заворушення у Міньску Мазовецькім проголосив в середу 14. ц. м. варшавський окружний суд. На лаві підсудних засіло кільканацять молодих людей і одна дівчина, яка грала ролю провідниці. Підчас процесу переслухали 30 свідків, головно поліцаїв із Міньска Мазовецького і пошкодованих жидів, які пізнавали винуватців. Після процесу суд проголосив вирок, яким 10 підсудних звільнив від вини й кари, 4 підсудних засудив на кару 6 місяців вязниці, яку підсудні відбули вже у слідчім арешті. Одного малолітного підсудного засудили на замкнення у домі поправи з припиненням виконання цієї кари.

— Скандальні відносини у варшавській школі. Польська преса пише, що у приватній народній школі ім. К. Борромея викрито скандальну аферу. У шкільній канцелярії при вул. Огродовій ч. 13 відбувалися оргії учителів та учительок і 14 та 15-літніх дітей. Жінки возьних стягали молодих хлопців, де доходило до скандальних оргій. Виявилось, що багато хлопців венерично недужих. Кураторія веде слідство.

— Ріжні вісти. У Семтині (Чехословаччина) трапився вибух у фабриці стрільного пороху. Три будинки вилетіли в повітря. Чотирьох людей убитих і 8 ранених. — Пошесть чуми, яка вибухла в китайській провінції Фукіен, набрала величезних розмірів. Досі захопила вона вже 8 округ. — На кораблях американської воєнної фльоти заінсталювали новий, недавно винайдений апарат т. зв. „радіошпигун". При помочі цього апарату можна устійнити положення ворожого корабля і точно слідкувати за всіма його рухами.

Чути було, як О' Куні складала свої речі, як Санца підійшов навшпиньки до моєї кімнати і відсунув частину стіни. Та я прикинувся, буцімто сплю у темряві і не чув нічого. Санца та О'Куні виїхали.

На другий день уранці господар повідомив мене, що найшов Окі вбитого у своїй кімнаті. За тою парою і слід застиг.

Чотири роки пізніше я приїхав до Токіо і дістав почесну карту запросин від одної японської письменниці на виставу цісарського театру. Мали виставляти драму з життя попереднього імператора. Головну ролю красуні княжни Йокоґі грав по мистецьки визначний артист імператорської трупи. Японська письменниця пояснила мені:

— Це Наомаса, наш найславніший актор. Раніше він звався Санца Нагоя.

Я здрігнувся: „Санца Нагоя?"

— Чи ви знаєте його? Ніхто не знає його минувшини. Чи ви може чули щонебудь про нього?

Я замовчав, а по виставі казав себе замельдувати Номасі. Коли я станув перед артистом, що дістав найвищу почесть від мікада, я майже не пізнав колишнього волоцюгу. Я мусів пригадати йому свою особу. Він пригадав собі мене і запросив мене до свого вибагливого помешкання. Тоді сказав мені: „О'Куні та я мандрували довгий час по Кореї, поки не дійшли до Японії. О'Куні була моєю вчителькою. Усе, чим я є тепер, такий, як ви мене бачили на сцені, я завдячую О'Куні. Вона померла. Два роки тому дістала на сцені серцевого удару".

І по хвилині мовчанки додав:

— Ви, сподіваюсь, не зрадите мене, ким я був і як я тоді позбувся свого суперника. І так ніхто вам не повірив би!

Щойно тон останніх слів пригадав мені зовсім голос давнього волоцюги.

Перекл. аб.

З нових видань.

ОЛЕНА БЕРЕЖНИЦЬКА-БУДЗОВА: Квіти — прикраса наших кімнат і бальконів. (Годівельний порадник). Львів, 1937.

Накладом рухливого видавництва „Нова Хата" вийшла як число 1. Бібліотеки „Н. Х." книжечка, написана проф. Оленою Бережницькою-Будзовою: **„Квіти — прикраса наших кімнат і бальконів"** (76 стор., 8°). Авторка подає загальні основи плекання вазонових ростин у мешканні та їх розмножування, відтак подрібно обговорює годівлю найпопулярніших вазонових рослин, плеканих і для краси листя і для цвіту. Окремі уступи присвячені питанню, наскільки годівля кімнатних рослин дає погодитися з вимогами гігієни, а також декоративному значіння ростин у мешканні. Останій уступ присвячений плеканню ростин на бальконах. Ціла книжечка написана гарною мовою і подає у звязкій формі вказівки, в яких вичуваємо, що авторка, поруч відповідного теоретичного підготування, черпає їх здебільша з криниці власного досвіду, чого найкращим доказом є поміщені в книжечці 9 фотографічних знимок з власних культур авторки, що не лише вказують на здоровий вигляд плеканців, але і вражають уповні артистичним уняттям зовсім простих мотивів. Обгортка книжечки та численні вкладки і вінєтки, рисовані арт. М. Бутови[ч] додають дбайливо виданій публікації особли[вої] принади.

Ця гарна й недорога книжечка повинна [знайти]ся в руках кожного зматора квітів. Видав[ниц]тву слід побажати, щоб небавом видало [...] цінний підручник про плекання квітів у горо[ді].

Ю. М.

Останні вісти.

ВІЗИТА НІМЕЦЬКОГО АМБАСАДОРА У ВАТИКАНІ.

ЧІТТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, 15. 4. ПАТ. [Ні]мецького амбасадора при Ватикані фон Бер[гена] прийняв нині кардинал Пачеллі. Це перша [ві]зита німецького амбасадора по оголош[енні] папської енцикліки у справах католицької [церк]ви в Німеччині. Виходить, що німецьку но[ту] Ватикані вручив радник амбасади, а не амба[]садор. Він виясняв зміст німецької ноти. [Ні]мецькі кола сумніваються, щоб дійшло до [від]кликання амб. фон Бергена.

ОБЄДНАННЯ КОМУНІСТИЧНОЇ І СОЦІЯЛІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 15. 4. ПАТ. Комуністичний щоде[н]ник „Л' Юманіте" повідомляє, що в середу [від]булось перше засідання уніфікаційної ко[місії] комуністичної і соціялістичної партії. На [за]данні комуністичні делегати домагались шви[д]кого обєднання обох партій. Щоденник [додає], що не було ніякого спротиву соціялістів.

МАРШ. ЄГОРОВ ШЕФОМ Г.П.У.? Військова диктатура в СССР.

До Риги надійшли вістки, що шеф сов[єт]ського генерального штабу марш. Єгоров при[]значений комісарем внутрішніх справ на міс[це] Єжова. Якщо ця вістка правдива, то вона озна[]чає прихід диктатури червоної армії в СССР.

МУСОЛІНІ ПОЇДЕ З ВІЗИТОЮ ДО НІМЕЧЧИНИ.

РИМ, 15. 4. ПАТ. Закордонна преса [пише], що Мусоліні по стрічі 22. ц. м. з канц. Шушні[]гом у Венеції відлетить до Мінхену, щоб ре[ві]зитувати канц. Гітлера. У звязку з цією віс[т]кою італійські кола стверджують, що прем. Герінґ підчас своєї останньої візити в Римі [за]просив Мусолінія до Німеччини в імени канц. Гітлера. Мусоліні приняв запрошення, одна[к] ні речинця ні місцевости стрічі ще не визна[]чили. Італійські кола здогадуються, що Мусо[]ліні виїде до Німеччини в літі або з початком осени.

ЗАБОРОНА 1-ТРАВНЕВИХ ОБХОДІВ В ЯПОНІЇ.

Міністерство внутрішніх справ повідомило губернаторів усіх провінцій, що в дні 1. травня заборонені всі обходи і демонстрації. Губер[]натори дістали доручення точно виконати цей наказ.

Зі судової салі.

Дня 13. ц. м. відбулась у городськім суді в Рівному карна розправа проти **Миколи Ващишина,** 28-літнього селянина з села Обарова б[і]ля Рівного. Прокуратор притягнув підсудного М. Ващишина до відповідальности за провину зі ст. 170 к. з. (поширювання фальшивих вісток, що можуть викликати публичний неспокій). Цієї провини — каже акт обвинувачення — підсудний допустився таким чином, що продавав книжечки п. н. „За рідну землю", що їх видало Українське Національно-Демократичне Обєднання у Львові в 1936 р. Є це передрук двох статтей зі „Свободи", а саме: д-ра Ст. Баран[а] п. н. „Народ без землі — риба без води" і З. Пеленського п. н. „Голод землі". Оба автори обговорюють справу кольонізації українських земель у Польщі. Саме ці книжечки — каже акт обвинувачення — обіймають неправдиві вістки та підбурюють населення проти польської держави. Підс. Ващишин ствердив, що дійсно взяв кілька згаданих книжечок у П.Н.К. УНДО в Рівному у Василя Ярмолюка до розпродажі. Читав і знає, що книжечки „За рідну землю" є легальні та не містять ніякого підбурювання проти держави. Неправдивих відомостей про кольонізацію не поширював.

Всі свідки, крім поліції, зізнавали на ко[]ристь підсудного. Один зі свідків Микола Гро[] — на запит судді, чи підсудний при продажі книжечок поширював вістки, що зі с. Обарова

влада має виселити всіх „русінув", а на їх місце спровадити поляків, відповів: Дійсно я чув, що всіх українців, мешканців с. Обарова вишлють на Полісся на піски, а на їх місце спровадять мазурів з Польщі, але ці вістки чув я від лісничого в лісі і від інших поляків-осадників, які хвалилися, що скоро українців повикидають на піски. Від підсудного таких вісток я не чув.

Прокуратор домагався строгої кари ще й тому, що підсудний є національно-свідомою людиною, є бібліотекарем і секретарем „Просвітянської Хати" в селі і не міг не знати протидержавного змісту книжечок.

Оборонець підсудного адв. Башинський (поляк, хоч у Рівному є кількох адвокатів українців) у двогодинній промові виказував на основі зізнань свідків, що підсудному не доказали вини і що конфіденційні вістки можуть бути неправдиві. Підкреслив, що командант станиці поліції взагалі не знає, що це за партія УНДО і т. д.

Суд засудив М. Ващишина на 10 місяців вязниці і 50 зол. судових коштів. Низький вимір кари суд мотивував тим, що підсудний не був караний. Одночасно сконфіскував книжечку „За рідну землю". Щодо того, що цю книжку інші свобідно продавали (В. Ярмолюк), то суд став на становищі, що це зовсім що іншого.

Відозви й комунікати.

ПОКЛИК МУЗЕЮ „ВЕРХОВИНА" У СТРИЮ.

Управа музею „Верховина" у Стрию звертається оцим до громадянства Стрийщини, Миколаївщини, Жидачівщини, Журавенщини, Болехівщини, Долинщини та Калущини з горячим проханням занятися в передсвяточному часі збиранням писанок для збірки нашого музею.

Писанка — це поруч вишивок одно з найбільших багацтв народнього мистецтва. Особливо давні писанки криють у собі великі мистецькі цінности. Безумовно враз із господарським та суспільно-культурним розвоєм нашого народу щораз більше зникають старі, мистецькі форми писанок і або пропадають зовсім, або підпадають впливам нераз дуже некорисним. Мусимо передовсім зберегти по змозі давню красу, що була збережена в писанках.

Управа бажає передовсім дістати до музею з поодиноких сіл писанки, писані на старий лад. На це хочемо звернути увагу тих, що пишуть; вияснити цю справу на місцях буде ділом нашої сільської інтелігенції і тих селян, що ведуть громадянську роботу. Треба звернутися до старих жінок, бабусь, щоб, коли самі не годні вже писати по давньому писанок, сказали своїм доням та внучкам, який взір та як його виконати.

Але й нові писанки, писані на новий спосіб, криють у своїй мистецькій нераз формі багато пережиток нашого селянського населення останніх десяток літ, що в ній зазначені. Деякі мотиви вказують на вплив Наддніпрянщини чи Волині, Гуцульщини чи Лемківщини, деякі моменти вказують на ті переживання, що їх мали писарки в часі світової війни і по ній, напр. голубий жалібний колір. Є теж багато ознак, що показують у мистецтві народу, наскільки державницька, національно-політична думка вросла в душу нашого народу. Отже не тільки ті писанки, що витримують повну мистецьку критику, але теж і всі інші, що її не витримують, а важні для нашого побуту і народньої культури, становитимуть цінний набуток нашого музею.

У справах, звязаних з доставою експонатів, просимо звертатись на адресу: Музей „Верховина", — Стрий, Ринок 37, Дім Народньої Торговлі

—o—

Дописи.

СКАЛАТ.

До відома компетентній владі К.О.П.-у. Дня 4. ц. м. два делегати П. С. К. у Скалаті виїхали на загальні збори до сіл Волиці і Козини, положених у надграничній смузі. На приказ пор. Козловського в Калагарівці обох делегатів придержано і чергового дня етапами від станиці до станиці відставлено аж до Підволочиськ. [illegible] Над вечір 6. ц. м. обох делегатів звільнили. Слід зазначити, що один з делегатів П. С. К. дир. Ференц мав т. зв. червоний пас, себто дозвіл перебувати в надграничній смузі і навіть зголосив свій приїзд до Козини тамошньому комадантові станиці К. О. П. Не зважаючи на це, також і його придержали під закидом, що він не зголосився в Калагарівці у пор. Козловського. Досі ані адміністраційна ані військова влада такого зголошення не вимагала. Отсією дорогою просимо Українську Парламентарну Репрезентацію інтервенювати [illegible] військових чинників. [illegible] У звязку з придержанням делегатів П. С. К. переведено у мешканнях ревізії, причому забрано м. і. книжку „Договір з Денікіном" з-ва „Червона Калина".

Чи направду й це каригідне? Повітове старосто в Скалаті дня 11. III. ц. р. покарало Миколу Трушака в Старому Скалаті грившою 20 зол. із заміною на 7 днів арешту за те, що він у вільних хвилинах на прохання родичів давав лекції 5-ом дітям у позашкільному віці. Староство уважає, що це є ведення приватної школи без концесії.

ДЕЛЯТИНЩИНА.

З просвітянського життя Делятинщини. Дня 11. ц. м. в год. 3-ій пополудні в салі Украінбанку відбулись загальні збори філії „Просвіти" в Делятині. Збори отворив і проводив ними голова філії д-р О. Навроцький. По принятті відчитаного протоколу з попередніх зборів звіт із діяльности філії склали: д-р О. Навроцький та організатор Дмитро Федик. Збори відбулися при співучасти 24 делегатів і 30 членів філії. З звіту присутні довідались, що філія обіймає 29 читалень на 22 адміністраційні громади, отже в деяких громадах є по дві і навіть по три читальні. В останнім році відновлено читальню „Просвіти" в громаді Лут. Філія вела канцелярію і вдержувала постійного організатора. Пороблено заходи до оснування читалень ще в 3 місцевостях чи пак присілках більших громад. Виділ філії відбув у звітовім році 10 засідань, зорганізував 6 повітових анкет у Делятині і відбув 6 конференцій з представниками читалень, уладив 5 повітових свят при активній співучасти 9 читалень повіту. За ініціятивою філії „Просвіта" в Делятині пороблено заходи у справі уладження „Свята Гуцульщини" в честь Ю. Федьковича і з цією метою відбуто кільканадцять конференцій у Надвірній і Коломиї з представниками філій. Опіку над святом мало обняти Матірнє Т-во „Просвіта" у Львові. Ціла Гуцульщина інтенсивно підготовлялась до цього свята, в Делятині зорганізовано курси ритмічних вправ і підготовлено інсценізацію „Короля Гуцула" Ю. Федьковича. Одначе адміністраційна влада заборонила це свято з конкуренційних оглядів з „Товариством Пшиячюл Гуцульщизни", що уладжує час до часу подібні свята. Філія зорганізувала для філіяльних читалень у березні ц. р. режисерські курси, на яких викладала п. Орлян зі Львова. Курси кінчило 28 учасників. Представники філії відбули 117 поїздок, з того 92 до читалень, решту до Надвірної і Коломиї. Всі читальні у звітовім році склали на організаційний фонд до Філії 370 зол. Багато читалень не вивязалось зі свого зобовязання супроти філії і нічим не причинилось до вдержання філіяльної канцелярії та організатора. Збірка на „Дар Просвіті" не дала у звітовім році бажаних вислідів тому, що в грудні влада відкликала дозвіл, а збірка в пізнішому речинці дала лише 186 зол. В діловім році купили читальні до своїх бібліотек 2.141 книжок за ціну 2.931 зол. Всі читальні в окрузі мають у своїх бібліотеках 7.612 книжок. До М-го Т-ва вписалось через філію 159 членів, усі читальні обєднували у звітовім році 2.982 членів. Всі читальні у Делятинщині уладили у діловім році 368 імпрез, на що склались аматорські вистави, концерти, свята, реферати і промови. У філіяльній окрузі працює 25 аматорських гуртків, 2 дуті орхестри та 1 мандолінова. На 14 священників в окрузі працює в читальнях лише 2-х, а саме в Зарічу і Саджавці. На основі загальної клясифікації всіх філіяльних читалень перше місце дістала чит. „Просвіти" в Дорі заслуги праці п-ства Кабарівських. Всі читальні в окрузі мають свої площі під будову власних домів. 15 читалень уже мають свої домівки. Вартість майна читалень філії 64.475.91 зол. В окрузі філії працює 26 неукраїнських товариств, а саме „Страж Пожарна", „Т-во Школи Людовей" і „Стшелец". Над звітами розвинулась широка дискусія. Поодинокі промовці порушували справу шкідливої діяльности т-ва „Скала", поширювання в окрузі ріжних релігійних сект та висловлювались за необхідністю побільшити число членів до Матірнього Т-ва. Далі поодинокі промовці вказували на ті перепони, з якими вони стрічаються від влади у просвітній праці. Найбільше палка дискусія вивязалась над діяльністю у філіяльній окрузі товариства „Скала". Майже всі промовці вказували на шкідливу діяльність „Скали". І так у громаді Чорний Потік парох враз з одним радним вніс до уряду збірної громади в Ославах Білих письмо, щоб припинити діяльність чит. „Просвіти" тому, що в тому селі істнує чит. „Скали", але свідомі радні збірної громади напятнували гідно поступок пароха, який лише осмішив себе, бож відомо, що уряд збірної громади не має права цього робити. У відповідь промовцям відчитано письмо Матірнього Т-ва до філії, де зясовано становище „Просвіти" до т-ва „Скала": Матірнє Т-во „Просвіта" взиває поборювати руїнницьку роботу якнайінтенсивнішим освідомлюванням населення. По дискусії вибрано новий виділ філії з д-ром О. Навроцьким у проводі.

СУДОВА ВИШНЯ.

„Сокіл" у Судовій Вишні закінчив дня 4. квітня ц. р. зимовий сезон „Сокільським Вечором". Оце вперше тутешній „Сокіл" дав такий гарний попис. Дивно лише, що староство в Мостиськах заборонило співати сокільський гимн і „Лупає скалу" та віддекламувати вірш У. Кравченко „Будуймо!". Змістове вступне слово виголосив голова Сокола-Батька інж. М. Хроновят; на програму зложилися: скрипковий терцет у виконанні побратимів та збірка пісень, яку відограла мандолінова орхестра під проводом побр. Романа Дигдало і виступ мішаного хору „Сокола" під проводом побр. О. Сенюка. Руханкову частину свята розпочала дефіляда всіх руховиків перед головою Сокола-Батька, при звуках сокільського гимну, відіграного орхестрою. Дальше йшли вправи посестер „У лісі житом", вправи побратимів „Зрив" і „Будуймо" та вправи побратимів на коні і на доліввці. Атракцією вечора були трійкові вежі у виконанні побратимів М. Поміркa й С. та М. Солтисів, і двійкові вежі побр. М. Помірка та С. Солтиса. Змагання у боксі між побр. М. Поміркoм та С. Наплoвичем закінчилися ремісовим висліддом. Гарні вправи смолоскипами побр. В. Бутрака закінчили той оригінальний вечір, що мав теж матеріяльний успіх.

—o—

Спорт.

КРАЄВИЙ БІГ НАВПРОСТЕЦЬ.

Краєвий біг навпростець Українського Спортового Союзу відбудеться в Стрию дня 25. квітня ц. р.

Збірка змагунів год. 9. рано в салі Сокола — Народній Дім в Стрию. Зголошення слати на руки д-ра Дамяна Охримовича, адвоката в Стрию, Голувка 15 до дня 20. ц. м. До зголошення належить долучити ч. змагової заяви У. С. С.

УКРАЇНА — РЕСОВІЯ.

Лігова дружина України виїзджає в неділю до Ряшева, де розіграє в год. 3.30 попол. мистецькі змагання з Ресовією. Віримо, що українська одинацятка гратиме з великою амбіцією, посвятою та найважніше з вірою у свої сили і здобуде потрібні їй до осягнення мистецтва два пункти.

УКРАЇНА І Б — БІЛИЙ ОРЕЛ.

В неділю 18. ц. м. відбудуться на грищі Білого Орла на Клепарові товариські змагання А-клясової польської дружини з резервою України. В Україні гратиме Романець, Богурад, Хомишинець, Краєвський, Шумовський та Цимбала. Початок змагань у год. 4. попол. В год. 2. попол. гратимуть Україна II — Білий Орел II.

ЗОРЯ — СТЕП

Товариські змагання цих молодих українських дружин відбудуться в неділю 18. ц. м. на грищі Сокола-Батька (біля Стрийської рогатки). Початок змагань: год. 3-а попол. Ціни вступу від 20—50 сот. Сподіємось, що українське спортове громадянство прибуде численно на ці змагання, чим дасть доказ, що вміє морально і матеріяльно піддержати молоді українські дружини та розуміє вагу спорту серед українських мас. Змагання заповідаються дуже цікаво, бо обі дружини доложать всіх зусиль, щоб гра була під кожним оглядом гарна

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Ярославське „Огніско" змінило свою дотеперішню назву на В. Ц. К. С. Ярослав.

Гостина Вієнни у Львові. Підчас латинських Зелених Свят гратиме у Львові відома віденська професійна дружина Вієнна з Погонею і Гасмонеєю

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Єп. Григорій Лакота: ДВІ ПРЕСТОЛЬНІ ЦЕРКВИ ПЕРЕМИСЬКІ. Перемишль 1937. Стор. 79, 8°.

Праця дуже солідна й цінна, написана на основі архівних матеріялів і документів. Її матеріяли моглиб стати основою до написання популярної публікації на ту саму тему. Така книжечка, прикрашена кількома знимками, виконалаб велику освідомляючу працю серед широких народніх мас.

Юрій Горліс-Горський: ХОЛОДНИЙ ЯР. Друга частина. Вид-во „Дешева Книжка". Львів 1937. Ст. 368, 16°.

І. Гончаренко: НАЦІЯ В ВІЙНІ. Сучасні погляди на війну. Париж 1937. Видання „Молодої України". ст. 60, 8°.

ЗВІДОМЛЕННЯ З ПРАЦІ КРАЄВОГО ГОСПОДАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА „СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР" за 1936 РІК. Бібліотека „Сільського Господаря" ч. 137. Львів 1937. Стор. 57, 8°.

„НАРОДНЯ ТОРГОВЛЯ", ЯК УЧИТЕЛЬКА ПРАЦІВНИКІВ ТОРГОВЛІ. Зладив **д-р Олександер Барвляк,** член Дирекції „Нар. Торговлі". Львів 1937. Стор 48, 8°. — У книжці поміщено 6 знимок.

ДЕНЬ МАТЕРИ. Сценічна картина в 1 дії. Уложила **М. Шостак-Гасюкова** на фрагментах з поезії Ул. Кравченко „Шелестить нам барвіночку". Жовква 1937 Стор. 24, 8°

Листування Редакції.

Беркут: На пропозицію годимось. Важні головно переклади з мадярської мови. Будь ласка, писати на інтерлінії (відступ між рядками), бо нема де поправляти тексту.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Мол. Театр „Заграва“ під арт. пров. В. Блавацького

САМБІР:
16. IV. Т. Шевченко.
17. IV. Мурахи.
18. IV. Земля (Стефаник. академ.).

СТ. САМБІР:
19. IV. Т. Шевченко.
20. IV. Мурахи.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича

ГОРОДЕНКА:
16. IV. Від.
17. IV. Шарика (вдруге).
18. IV. Чорногора в огні (Довбуш).

Робітничий Театр — саля Театру Ріжнородностей Рутовського 22.
16. IV. „Сербин“.

Великий Театр:

Пятниця 16. IV. театр нечинний з причини ген. проби.

Субота, 17. IV. год. 7.30 веч. Премієра „Професія пані Варрен“ Берн. Шова.

Неділя, 18. IV. год. 3.30 попол. ціни найнижч. „Мадам Сан Жен“. Год. 8. веч. опера „Ловці перел“.

Понеділок 19. IV. год. 7.30 веч. „Професія пані Варрен“.

Вівторок 20. IV. год. 7.30 веч. „Професія пані Варрен“. Вистава закуплена. Купони „Або“ неважні.

Середа, 21. IV. год. 8. веч. опера „Травіята“.

КІНА.

АПОЛЬО: „Аллагів город“ з Марл. Дітріх і Чарл. Боєром.
АТЛЯНТИК: „Місячна соната“ з Іґн. Падеревським.
ВАНДА: „Ядзя“, „Тореадор і жінка“.
ҐРАЖИНА: „Два дні в раю“.
ЕВРОПА: „Три сестри Пеппі“.
КАСІНО: „Камелієва жінка“ з Гретою Ґарбо.
КОПЕРНИК: „Напитвована“ (Кей Френсіс).
МАРУСЕНЬКА: „Багате бідненятко“ із Шерлею Темпель.
МЕТРО: „Нана“ з Анною Стен і „Єгипетські ночі“ (Еді Кантор).
МІРАЖ: „Будеш усе моя“ із Ґрейс Мур, „Запізнилися в Монте Карльо“ з Ліліяною Гервей.
МУЗА: „Сан Франціско“.
ПАЛЯС: „Не вір мужчині“ з Джоан Крофорд і Кларком Ґейбл.
ПАН: „Пан із мільйонами“ з Ґейрі Купером.
ПАКС: „Пастер“.
РАЙ: „Мельодії знад Дунаю“ комедія.
СВІТ: „Деревляні хрести“, „Геройська бриґада“.
СТИЛЕВЕ: „Рік 2000“ на основі Велса та ревія.
УТІХА: „Малий бунтар“ із Шерлею Темпль“ і ревія „Лікарство на смуток“.
ХИМЕРА: „Кривка щастя“, „Пять дівчаток із Канади“.

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„Альпи“.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 16. квітня 1937.

Берлін (357) 14.15, 20.10 Розр. музика, 17.00 Пісні Чайковського, Шлєміллєр сопран; форт., 19.20 Орх. концерт, 20.25, 21.00 „Минна фон Барнгельм“ ком. Лєсінга. **Брно** (325) 19.30, 20.00 „Іль Матрімоніо сеґрето“ оп. Чімарози. **Брюсель франц.** (484) 20.00, 21.00 „Королівські долини“ оп. Дано, **Будапешт** (550) 17.30 Скрипка, 18.10 Циг. музика, 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 Опера. **В день** (507) 12.00, 13.10 Орх. концерт, 17.05 Для дітей, 17.20 Кишлеві твори у вик. солістів, 19.25, 20.00 Орх., спів, 22.20 Танц. музика. **Дайтшляндзендер** (1571) 9.40 Байки, 14.00, 16.00 Музика, 15.15 Дитячі пісні, 18.00 Вок. авдиція, 19.00 Веселі мельодії, **Кошиці** (259) 18.00 Для Закарпаття, 20.00 Концерт хору, **Мілано** (369) 16.00 Скрипка, форт., 19.00, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00 Симф. концерт, 22.40 Джез, **Мінхен** (405) 8.30, 9.00 Веселі мельодії, 12.00 Веселе полудне, 16.50 Солісти, 18.00 Нова розр. музика, 19.15 Веселий концерт солістів, 20.10, 21.00 Вальси та марші. **Прага** (470) 15.00 Орх. концерт, 17.15 Квартет п.-дур Бакалі, 20.25, 21.00 Концерт, **Радіо Парі** (1648) 12.15 Орх. концерт, 13.15, 15.45, 19.45, 20.15 Спів. ресітель, 14.00 Літер. авд., 14.30, 15.00 Театр Улиці, 16.00 Камер. музика, 18.30 Віольончеля, 17.45 Пісні, 19.00 Форт. ресітель, 20.30, 21.00, 22.00 Галевий концерт. **Рим** (421) 17.15 Форт., сопран, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00 „Мудзіка“ оп. Валенте в Таліяферіа.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 16. квітня 1937.

6.30 Ранішня авдиція. 7.25 Програма на днні. 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл. 11.30 Для старших дітей: „Подорож на кит“, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Росіні: гр. пл., 12.40 Полудневий дневник, 12.50 Поживна страва в одному горшку, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Попурі з Циперових оперет, гр. пл., 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Львівська молодь перед мікрофоном: Сон матуристки, 15.55 Туристичний інформатор, 16.00 Програма на завтра, **16.05 Український хор (із гр. пл.): 1) „Кармелюк“, 2) „Ой не гаразд запорожці“, 3) „Ой сів пугач“; 4) „Ой наступає та чорна хмара“,** 16.15 Гутірка з хорими, 16.30 Орх. концерт, 17.00 Програма заг. освітніх ліцеїв (відчит для батьків), 17.15 Концерт, фортепіян, кларнет, 17.50 Актуальна гутірка, 18.00 Спортові вістки, 18.05, 18.15 Спортовий порадник, 18.20 Кап.-Гори, 18.30 Легка музика з гр. пл., 18.40 Академ. спорт у Львові, 18.50 Огляд хліборобської преси, 19.00 Із спогадів про Бол. Пруса (фрагм. із книжки Т. Гіжа: „Талант, дивактво та ще дещо“), 19.20 Авд.: З піснею по краю 19.45 Оп. фрагмент, 20.00 Муз. гутірка, 20.15 Симф. концерт, орх., форт.; у перерві коло 21.00 год. Вечірній дневник і гутірка Про зїзд союзу господинь дому, 22.30 Скринька бажань, монолог Мар. Гемарч. 22.45 Танкова музика з гр. пл., у перерві в год. 22.55 Останні вістки.

Радіокутик.

КОНФЛІКТ ДАНСЬКОГО РАДІЯ З РЕСТОРАТОРАМИ.

Кілька років данське радіо трансмітувало музику з кавярень і ресторанів, платячи за це гонорар орхестрам. Власники закладів були досі задоволені з цього способу полагоди справи, бо ці трансмісії становили рекляму для їх підприємств.

Одначе тепер вони змінили думку і виступили з вимогою платити їм відшкодування за виступи орхестр перед мікрофоном. З огляду на те, що радіо відкинуло цю вимогу, появився проєкт щоб радіо награвало кружки в виконанні орхестр і потім надавало їх у вечірніх годинах.

„СТАЦІЯ МОЛИТВИ“ У МЕККІ.

Від кількох літ у магометанському світі дискутували над питанням чи уступи з Корану можна виголошувати через радіо. Особливо гостро виступали проти цього муллахи, які боялися, що це їх позбавить праці.

Тепер у Меккі будують спеціяльну стацію, з якої звучатимуть слова молитви.

АМЕРИКАНСЬКІ ПРИГОТОВЛЕННЯ ДО КОРОНАЦІЙНИХ СВЯТ В АНГЛІЇ.

Передачі з коронаційних свят, що відбудуться в Англії 12. травня п. р., становитимуть для американців незвичайну атракцію. Тимто приготовлення американських інженірів, які співпрацюють з англійськими, проводяться на широку скалю.

Щоб нічого не пропустити з цієї сенсаційної програми, слухачі західніх станів Америки чуватимуть цілу ніч при приймачах, а слухачі східніх станів Америки будуть змушені вставати в год. 5. рано.

Програма передбачає 6 годин — найдовший речинець для одного роду авдицій. Крім того репрезентаційні англійські промовці промовлятимуть до американських слухачів, щоб дати їм якомога вірний образ свят. Серед промовців буде ряд осіб з англійської аристократії.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельґи бельґ. 89.13 88.70, Долари американські 5.28.00, 5.25.50, долари канад. 5.28.00—5.25.50, Фльорени гол. 289.62—287.90, Франки фр. 23.61—23.47, Франки швайцарські 120.50—119.70, Фунти англ. 25.97—25.81, Гульдени данц. 100.20—99.80. Корони ч. 16.30—15.70. Кор. дан. 115.94—115.10, Кор. норв. 130.43—129.45, Корони шв. 133.88—132.90, Ліри італ. 24.50 — 23.50, Марки фінл. 11.46 —11.00, Марки нім. 125.00—122.00, Шил. австр. 97.00—96.00. Марки нім. срібні 130, 127.

Акції.

Банк Польський 101.00, 101.25, Цукор 30.50, Вугіль 19.50, 20.25, 20.00, Ліпьпоп 13.25, Стараховичі 32.50.

Тенденція неодностайна.

Папери.

5 пох. інвест. I ем. 65.50. серія 85.00, 2. ем. 64.50, серія 83.75, 5 пр. поз. конв. 67.75, 6 дол. 55.25, купон 3.39, 4 проц. прем. дол. 45.00, 4 проц. поз. консолід. 56.00, 55.25, 55.50, 54.50, 54.00, 54.13, три ост. сер. 53.75 др.

Тенденція дещо сильніша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що від дня 15. квітня п. р. кооперативам платить за льоко Львів:

1 кг. масла десерового бльок. без опакування . . . . . . 2.95 зол.
1 кг. масла десеров. бочкове та експ. включно з опакув. 3.00 „
молоко від 11. і. п. р. . . 0.16—0.17 „
копа яєць . . . . . 2.50 „

Тенденція на масло і молоко вдержана, на яйця слаба.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 15. IV. п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахорізні „М. С.“ у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички I. кл., добре умясені, повногруді товсті 1.40 зол.
Курки молоді I. кл. товсті без нашнику на ногах від 1.80 кг. вгору 1.15 „

Слабших сортів від вище поданих не приймає.

ОПОВІСТКИ.

На Рідну Школу зложила через Адм. „Діла“ п. Струтинська зол. 5.—.

ОГОЛОШЕННЯ.

КОНКУРС

Повітовий Союз Українських Кооператив в Золочеві розписує отсим конкурс на посаду директора-організатора. Подання слід надсилати найдалі до кінця квітня п. р. До подання треба додати життєпис та документи про теоретичну і практичну підготову. Платня згідно з умовою.

668 1—2 Дирекція ПСК.

Ширіть наш часопис!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	зол. 0.10
шукаючі праці	зол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
Остання сторінка 1/2	зол. 250.—
Остання сторінка 1/4	зол. 130.—
Остання сторінка 1/8	зол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.